

HÍRLELTÉR

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 33 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HÍRLELTÉR:
6-hatásos pont sor egyszer 50 fill.
minden hivatkozási 16 fillér.

Nyitólár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, április 1.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Nyereség és méltányosság.

A képviselőház ülése.

A magyar alkotmány tüspróbája.

A delegyestület a színpadon.

A szerelmes miniszter.

Ülés a kereskedők körében.

Kormányzás alkotmány nélkül.

Szájnyitók — kritikus.

A gyermekmenház építési.

A komikus drámája.

„A kikapós férjek” és Feld papa.

Politikusok uszónadrágban.

A tüntetők pihennek.

Tárca: Tavaszutó. Írta: Bajtaj Mihály.

Csarnok: Asszonyok. Írta: Szabó Ferenc.

Nyereség és méltányosság.

Arad, március 31.

Évek óta éber figyelemmel kísérjük a városunk területén megtelepedett és a polgárságunk pénzéből élő ipari vállalatoknak üzleti eredményeit s bizonyára mi vagyunk mindenkor az elsők között, akik őszintén örvendenek, valahányszor azt konstatálhatjuk, hogy az illető vállalatok, melyek közönségünk szolgálatára rendelkezésre álló nagy tőkéiket idehozták, egyszermind tisztességes hasznot is tudnak a részvényeseik javára kimutatni.

Különösen nagy, a többi vállalatokét sokszorosan felülmúló haszonnal vezet e tekintetben a helybeli világítási és erőátviteli részvénytársaság, röviden a gázgyár, melyről vasárnapi számában sok igazság kíséretében emlékezett meg az Aradi Közlöny. E gyár legrégebbi vállalatunk közé tartozik és soha még nem zárt le üzlet-

évet tekintélyes és mindinkább növekedő haszon nélkül.

Ismételjük, hogy prosperálásának tiszta szívből örvendünk. Azonban ugyanekkor nem hallgathatunk el, mint a közérdek részrehajlatlan őrei, egy őszinte szót. Felszólalásunkat a „noblesse oblige” elve vezeti, mely szerint csak természetes és tisztességes dolognak tartanók azt, hogy az a vállalat, amely működésének most már második negyedszázadában, ennek a polgárságnak annyi rengeteg pénzét szedte össze s ennek a városnak annyi áldozatában, javában és általa nyújtott előnyeiben részesült, ezt a sok előnyt, hasznot és jóakaratot a maga részéről is legalább némileg viszonzni kötelességének ismerné.

Utóvégre nemcsak a városok vannak a vállalatokért, hanem kissé talán fordítva is áll a dolog.

A gáztársaság részéről azonban, sajnos, minduntalan éppen az ellenkező felfogást és törekvést kell tapasztalunk. Nemesak, hogy nem vesz részt ez a most már merőben idegen kezekbe jutott vállalat városunk egyetlen kulturális és humánus mozgalmában sem, nemesak hogy nem iparkodik itt szerzett busás jövedelmeinek és hasznainak csak egy parányi töredékét is ennek a jólelkű, őt felvirágzásában segített városnak céljaira felajánlani, hanem inkább azt vesszük észre, hogy évenként fokozódó tiszta nyereségével lépést tart az a sok direct és indirect kár, amelyet a város közönségének az által okoz, hogy például immár teljesen

elrozsdásodott vezetékével parkjainkat, ültetvényeinket lassan és biztosan tönkreteszti, s másrésről az általa gyártott légszesznek silány minőségénél fogva olyan anyagot juttat a fogyasztókhoz, mely azoknak igényeit egyáltalában ki nem elégítheti.

Még mindnyájunk emlékezetében van az a több év óta konstatált pusztítás, amelyet a hibás vezetékekből kiszivargó gáz a mi féltett Baross-parkunk legszebb fáiban, valamint a Boros Béni-ut mentén elültetett gyönyörű hársfák között okozott; ezt a rengeteg és helyrehozhatatlan kárt senki a társaságon nem kereste és annak, hogy ez a barbár pusztítás a jövőben is folytatódjék, büntető határozattal senki gátat nem vetett. Vajjon mennyivel kevesebb lett volna az osztalék, ha a társaság, belátva bűnét, ennek expiálása címén néhány ezer koronányi kártérítést önként ajánlott volna meg annak, a város élet-organumát képező parknak a fenntartására, amelynek ő a legszebb és legpompásabb fáit pusztította halomra?

De sokkal rosszabbul vagyunk a másik kérdésben: a társaság által szállított légszesz silányságát illetően. Tudvalevő, hogy az Auer-lángzók táplálására a lehető legsilányabb légszesz is elégséges és mióta ezek a lángok nagyban elterjedtek, a gáztársulatok a legsilányabb, bitumenben legszegényebb gyártmányokat nyomják a csövekbe, mert az ilyeneknek termelése aránytalanul olcsóbb. Igaz, hogy az ily termékeket közvetlen világításra használni nem lehet s így a közvilágítási lámpák, me-

Tavaszutó.

(Költemények. Írta: Dobos Károly dr. aradi főgimnáziumi tanár.)

A „Tavaszutó” című verskötet szerzője nem ismeretlen ember. Előkelő fővárosi folyóiratok hasábjain is találkoztunk már a nevével. De ez különben is lényegtelen. Dobos Károlynak nincs szüksége arra, hogy eddigi érdemeit felsoroljuk, mert kötetének elolvasása közben édes gyönyörűséggel kötünk barátságot az ő sajátos érdekes poéta lelkével. Megismerjük a szívét, a lelkét, a gondolkodását, mert hisz Dobos Károly nem akar többet mutatni, mint amennyi; tehát nem affektál és nem is erőszakol magára elképzelt hangulatokat a hatás kedvéért. Ha dalol, akkor elmondja mindazt, amit érez és pedig úgy, amint érzi. Őszinte igaz érzés csendül meg versében s ez az őszinteség még akkor is megkap, megragad, ha talán sajátos eredeti világnézetével, ellentétes elveket vallának is.

Sajátságos, érdekes egyénisége ott nyilatkozik meg leginkább, ahol szubjektív érzelmeit önti dalba. Nagyraérvó lelkének sikertelen küzdelme, dicsőségre sóvárgó vágyakozása, a szívében dúló ellentétes indulatok érzelmei viharzása szólaltatja meg lantját legszebben, leghatásosabban. Erzi erejét, érzi a tehetségét. Vágyakozik a szép, nagy, nemes után. Ez a

sikertelen sóvárgó vágyakozás legfőbb jellemzője az egész kötet hangulatának.

Miként a tenger sok hulláma:

Zajlik szívünknek ezer álma
És mindakettő ott pihen meg
Végtelenjén a végtelennek
Szívünk csak egyre vágyik
A sirig, sőt a sir utánig.

Míg egyes verseiben, (talán a régebbiekben) az erejét érző ifju féltelen önbizalma, önértékes gögje szólal meg legtöbbször, addig az újabbakban a küzdelemben kifáradt, csalódott férfi melankolikus megnyugvását találjuk.

Látom gyermekhit minden álmunk

S végtelen szerelemre várunk
Csalódás nélkül nem lehet ...
Csapong bár lelkünk május éjjel
A dicsőség lángszekerével
Nem érhetjük el az eget ...

A Dobos Károly csalódása lélektani. Boldog akar lenni. De mert a teljes boldogságot nem bírhatja, boldogtalannak érzi magát. Csalódik az emberekben, csalódik szerelmében is. Mert rajongó lelke az örök tisztát, az örök szépet keresi. Az ideálja tehát nem is földi lény. Mint-hogy a legideálisabb nő sem lehet annyira eszményi tökélye a jónak és szépségnek, mint ahogy

azt az ő szíve óhajtaná. Lázasan kutat utána. Természetes, hogy nem találja sehol. Mert a földön emberek élnek és nem félistenek ...

De ha a boldogság utáni végtelen vágyakozás, az elérhetetlen utáni lázas küzdelem, keserű hangokat is ad az ajakára, fájdalomában nem válik banálisá, sablonossá.

Nem okolja a világot, nem is akarja megjavítani, megváltoztatni, mert hisz az lehetetlen, inkább a saját gondolkodását, a saját kedélyét kárhóztatja. Erzi, hogy töprengő lelke nem e világba való és ezért olyan nyugtalan türelmetlen.

Most falu csendjét, kicsi kunyhót
S nyárfákat séta utamon
Majd a nagyváros, bűzös romlott
Fojtó kódere szomjazom ...

Szívémben egyre szakadatlan
Gyönyörök, kinok lángja ég ...
Mig most a kárhózatra vágyom
Majd meg az égbe szállanék ...

A jelen nem boldogítja, a jövő nem biztatja, nem lelkesíti, tehát szeretettel tér vissza gondtalan, boldog gyermek korának édes emlékeihez, mert a gyermekkor, az álmok világa. Egy verőfényes szép tündérvilág. Ez az ő otthona.

lyek a mellékutakban még mindig pillangós lánggal égnek, s melyek ez előtt legalább a kikötött fényerőt szolgáltatják, ezért mostanában csak nyomorúságosan pillognak.

Ennek a szerződésellenesen botrányos állapotnak Budapest város törvényhatósága azzal vette elejét, hogy a légszest havonként *vegyileg is megvizsgáltatja* és a társaságot legalább némileg használható gyártmány produkálására szorítja; minálunk erre a pontra semmi figyelem fordítva nincs és ahelyett, hogy cselekednénk, beérjük egyszerűen a sopánkodással. Ezen kívül a most gyártott légszesz oly sajátosságos, jellemző büzt terjeszt még azokban a helyiségekben is, amelyekben Auer-lángzókat használnak, hogy az egyes üzletek és lakások ajtait, ablakait emiatt állandóan nyitva kell tartani, mert különben minden lélegzetvétellel mérgező és főfájást okozó légnemeket szívunk be a tüdőnkbe. Ezzel szemben vajjon nem volna-e vagy nem lett volna-e már régóta kötelessége a társulatnak az, hogy a mellékutak pillangós-égőit a saját költségén Auer-lángzókkal cserélje ki, annál is inkább, mert ez által legalább évi 6000 koronát vagy még többet takarítana meg gázfogyasztásban?

A rengeteg haszonnal dolgozó gázgyárnak még egy harmadik kötelességét is felismerjük és szavá tesszük itt. Tudvalevő dolog, hogy egész Európában *sehol sincsenek oly magas gázárak, mint nálunk Aradon.* Hallatlan az, hogy egy köbméternyi légszeszért 32 fillért merjen egy társaság követelni és szinte csodálatos, hogy még mindig oly sok fogyasztója van, minek folytán a társaság haszna a gyártási költségek legnagyobb részének megtakarítása folytán szinte hallatlan mérvéig emelkedhetett. Mi volna természetesebb és méltányosabb, mint az, hogy a társaság, részben még a saját nagyobb forgalmának érdekében is, az egységárrakkal lényegesen lejjebb szálljon és azokat a fogyasztóit, akik reája vannak szorulva, némileg recompensálja? Csak hogy ehhez már egy kis méltányosság és némi üzleti érzék kellene, amely két tulajdonság sajnos, ritkán van együtt közcélokat szolgáló vállalatainknál Aradon.

Egy városi képviselő.

Lássunk bár életünkön által
Tengernyi szennyet és sarat:
Tündérországnak egy paránya
Szívünkben mégis itt marad . . .

Dobos Károly impresszionista a szó teljes értelmében. Erzékeny kedélye, fogékony minden iránt; s talán ez az oka, hogy elvéve tulajdonságra ragadtatja magát. Ha örül, nagyon örül, ha szomorkodik nagyon szomorkodik. De hát ilyennek kell lennie az igazi poétának. Szomorkodásában mindig van valami megnyugtató hang. Még akkor is, midőn a vanitatum vanitas elvét hirdeti.

Nevettem a harcot, amiket itt vívunk
Mikor pár év múltán besüpped a sirunk
S földünk is arová testünk, lelkünk kötve
Maga is belevész a végtelen ködbe . . .
Hejh mert nem örök a hősök dicsősége
S egyszer Leonidász nevének is vége . . .
Emlékek a multat fönt nem soká tartják
Porban enyésznek el a nemtszi gulyák
Dicsőség, szerelem és hazaszeretet
Egy kis marék porban lel végenyészetet . . .

Rajong a természetért. Imádja az erdőt, a ligetet, a napot. Egész ciklust szentel, minden erő, és minden élet forrásának, a napnak. Szereti a szülőföldjét. Szereti mindazt, amihez va-

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 31.

Borus időben gyülekeztek a parlament elé a vidéki küldöttségek, amelyek állandó háttérét képezik ma már a katonai javaslatok tárgyalásának. — Az ülést is épen a fogadtatások miatt Dániel Gábor alelnök nyitotta meg és több napirend előtti felszólalást jelentett be. Előbb azonban Lukács László pénzügyminiszter benyújtotta a *készítések felvételéről* szóló javaslatokat.

Rátkay felszólalása nyomán a birói kar függetlensége is szóba került ma és Lukács pénzügyminiszter biztosította a birói kart arról, hogy anyagi függetlensége a kormány óhaja.

A katonai javaslatok ellen Csávolszky Lajos és Pichler Győző beszéltek.

Részletes tudósításunk a következő:

(Napirend előtt.)

Elnök: Dániel Gábor alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Cseh Ervin, Wlassics Gyula és Darányi Ignác miniszterek.

Elnök megnyitván az ülést, bemutatja az irományokat.

Lukács László pénzügyminiszter benyújtja a készítések felvételéről, a koronaérték megállapításáról szóló 1892. XVII. t.-c. további kiegészítéséről és végül az érme- és pénzrendszerre vonatkozólag kötött újabb szerződésről szóló törvényjavaslatokat. (Eljenzés jobbról.)

Elnök jelenti, hogy Pozsgay és Rátkay napirend előtt fel fognak szólalni.

Pozsgay Miklós: A ma nap interpellációt nyújtott be a középiskolai tanárok beosztása tárgyában. Miután a szombati hivatalos lap közli a tanárok magasabb beosztását, interpellációját visszavonja. (Helyeslés.)

(A bizottsági ülések.)

Rátkay László a jogügyi bizottság tegnapi üléséről szól, amely szerinte határozatképtelen volt, mert csak heten voltak jelen, holott rendkívül fontos dologról volt szó: a birói kar fizetésrendezéséről. A birói kar függetlenségének megóvása volt napirenden és mégis határozatképtelen bizottság döntött ebben az ügyben a birói kar rovására. Egész sereg igazságügyminiszteri tisztviselő volt jelen, sőt a tudósítást is igazságügyminiszteri hivatalnok csinálta, bizonyára ez az oka annak is, hogy a lapokban megjelent kommuniké hibás.

A birói kar függetlenségének érdekében felszólalt képviselőnek Lukács László pénzügyminiszter — szerinte — rendkívül sérelmes választ adott. A többek közt azt mondta, hogy

lami kedves emlék köti. Megkapóan kedves az „anyám háza” című verse.

Hogy leégett az a viskó
Nagyon kell örvidenem . . .
Epiteknek szebbet jobbat
S rá virágos ablakot
— Küldjön el a régi házból
Egy kis vályog darabot.

Igazságszerető lelke utálja a hazugságot, az üres értéktelen álerényeket, neveltségessé teszi a társadalom félszégességeit, megveti a szolgálkúkat, de megvetésében sok a szánalom. Márc. 15-ikére írott ódájának nemes páthosza hatalmas erővel tolmácsolja hazafias érzelmeit.

Dobos Károly határozott talentum és pedig érdekes talentum. Nem eléggé szigorú önkritikus s nem eléggé fegyelmezett, de nincs is egyéb hibája.

Kötetének elolvasása után olyan hangulat vett rajtam erőt, mintha egy működő vulkán küzdelmét látnám. Látok sötét gomolygó füstfelhőket, cikázó villámokat, de látom a menyboltnak biborra festett pazar színpompáját is és gyönyörködöm benne.

Ilyen a Dobos Károly költészete. Hatalmas, megrázó, féktelen és szép.

Bajtay Mihály.

a birói kart nem helyezi külön, hanem egy rangba helyezi az adminisztratív tisztviselőkkel. Amikor 1893-ban a birói kar fizetését emelték, arra nézve a pénzügyminiszter azt mondta, hogy csak Szilágyi Dezső egyéni súlya idézte ezt elő. Ez egyaránt sérelmes Szilágyira, mint Plószra.

Lukács László pénzügyminiszter: Bizza ezt reánk!

Rátkay: Rájek is bizza, csak hogy kifogásolja Plósz miniszter választát, amelyben kijelentette, hogy nem kívánja az egyéni súlyra alapított különhelyezését a birói karnak. Azt is mondta Lukács miniszter, hogy az ország pénzügyi viszonyai olyanok, hogy a pótlólag javasolt 436 000 koronányi összegért sem vállalja el a felelősséget. (Nagy zaj balról.)

Pozsgay: Hát a civillista emelésért garantíroz!

Bartha Odön: A katonai követelésekre semmi szava sincs! (Folytonos zaj.)

Rátkay: Hát azokat a milliókat, a melyekről azt sem tudjuk, mennyi lesz és a melyeket katonáék követelnek, azokért garantíroz? (Nagy zaj.) Egyrészt azt kívánja, hogy az elnök figyelmeztesse a bizottságokat, hogy tartsák be a határozatképességre vonatkozó szabályokat és hogy a bizottságokon esküt tett gyorsírók legyenek. (Helyeslés a székbalon.)

(A miniszter válasza.)

Lukács László pénzügyminiszter: Rátkay az ő tegnapi beszédét gyűlöletes mezbe öltötte, holott arra semmi oka sem volt, mert azt, amit mondott, nyilvánosság előtt is mindenkor elmondhatja, nincs mit restelnie sem. Ő éppen a birói kar függetlensége érdekében emelt szót és a fizetésjavítást is ezért adják meg neki, de ugyanez áll az adminisztratív tisztviselőkre is. Nem akarja, hogy ezek munkaképességét a mellékjövendelmekkel, illetve mellékes foglalkozásokkal megbénítsák. Erre törekedett a kormány.

A mi a határozatképességet illeti, sajnálja, hogy a bizottságok nem szorgalmasabbak, de erről nem tehet. A feljegyzésekben sincs hiba, mert ez nincs eltiltva. Végül a mi Plósz miniszterétársát illeti, bizza azt Rátkay reá, majd ketten elintézik az ügyüket. (Helyeslés jobbról.)

Rakovszky István: A házszabályokhoz szólva, kifogása van az ellen, hogy a kormánypárti képviselők jegyzetnek a bizottságokban, mert ez az oka, hogy a tudósítások tendenciózusak. Baj az is, hogy egyszerre két bizottság is tart ülést, hogy felelhessen meg az ember kötelességének? Vagy tiltsák el a bizottságok részleges nyilvánosságát, vagy pedig legyen ott teljes nyilvánosság.

Szederkényi Nándor mentegetőzik a miatt, hogy mint a bizottság tagja, tegnap nem vette észre a bizottság határozatképtelenségét.

Elnök: A bizottságok elnökeinek dolga, hogy a határozatképességet megállapítsák.

(A katonai javaslatok.)

Csávolszky Lajos: Az önálló magyar nemzeti hadsereg felállítását követeli. Mint alkotmányos polgár kérde, kérték-e ezt alkotmányosan a királytól? Es megtagadta-e ezt a király? Nem. Tehát a kormányban van a hiba. Szemere Miklós beszédét bírálja, a melynek egyik fele sirásra, a másik fele vigadásra készlet. Vagy Szemere logikájában, vagy politikájában van a hiba. Hogy követelményeink teljesítve nincsenek, annak a hűtlen tanácsosok az okai. Kergesse el a király e hűtlen tanácsosokat, a kik kifosztják az országot.

Elnök ezért Csávolszkyt rendreutasítja.

Csávolszky Lajos végül határozati javaslatot nyújt be, a mely szerint a 67. XIII. cikk oda módosítandó, hogy az ország önállósága minden irányban érvényesíttessék.

Szünet után az elnöki széklet Apponyi Albert gróf foglalja el.

(Egy közbeszólás.)

Pichler Győző szerint utóbb sem volt tiszta választás, mert a választáskor nem tudták, hogy újabb katonai terheket akarnak a nemzetre róni. A képviselőházat fel kellett volna előbb osztalni, mielőtt a javaslatokat ide hozták. Hogy a nemzet ezt nem tudta, utal a küldöttségekre, amelyek napról-napra Apponyihoz jönnek.

Egy hang (jobbról): Elég baj! (Oriasl zaj a székbalon.)

Kubik, Visontai: Ki volt az? Ki kiáltotta ezt?

Papp Zoltán a padot veri: Ez hazaárulás? Ez már abszurdum! (Folytonos zaj.)

Kubik: Hogy mernek ilyen odaát mondani? Mialattlan ez!

Elnök folyton cseppet. Kéri Pichlert, folytassa beszédét.

Pichler: Erre a közbeszólásra nem válaszol. Elég baj, hogy a szabadelvű pártban ilyen hang is akad. Azt vitatja, hogy a kormány négy évi kormányzása alatt nem készített elő a katonai terhekre vonatkozó követeléseket, mincs joga azokat előterjeszteni.

Más, fontosabb javaslatokat kellene tárgyalni.

Gabányi (Pichler beszéde közben átkiált a jobb oldalra, ahol több képviselő hangosan diskurál): Mit lármáznak?

Wolfner Tivadar (visszakiált): Mi köze hozzá?

Elnök figyelmezteti Gabányit, hogy ne avatkozzék az ő dolgaiba.

Gabányi: De az elnök nem látja, mit csinálnak a jobb oldalon.

Elnök: Látok mindent és felkérem Gabányi képviselő urat, hogy engem teendőimben ne oktasson.

(Nyilatkozzék Apponyi!)

Pichler ezután folytatja beszédét és kijelenti, hogy a kormány pressziót akar gyakorolni az ellenzékre, midőn az államtisztviselők fizetésjavítására vonatkozó törvényjavaslatot nem terjeszti elő. Majd a nemzeti párt programjáról szól, melyet az uralmon levő kormány-párt sohasem valósíthat meg.

Apponyi — ugymond Pichler — ma is közelebb áll a függetlenségi párthoz, mint például Andrassy Gyulához, kitől a függetlenségi pártot tengernyi távolság választja el. Ezután Apponyihoz fordul és kéri, nyilatkozzék már a javaslatokról, mert az ő nyilatkozatát az egész nemzet várja. Végül határozati javaslatot nyújt be, melyben a hadi- és békeleltörvényben való megállapítását kívánja.

Szcelláry személyes kérdésben kijelenti, hogy Pichler beszéde közben az „elég baj” közbeszólást ő tette, úgy értelmezvén ezt, hogy elég baj, mikép Apponyinak elnöki nagy elfoglaltsága mellett még vidéki küldöttségeket is kell fogadnia.

Ezzel az ülés véget ért.

Berlini lap a magyar politikai helyzetről. A *Berliner Tageblatt* legutóbbi számában a magyar politikai helyzettel foglalkozik s erről többek közt az alábbiakat írja:

A magyar parlamentben a véderő javaslatok ellen tartó harc mind szélesebb körre terjed. Nemcsak a fővárosban folynak nap nap után tüntetések, nem csupán az ellenzéki választókerületek küldenek napról-napra tömeges küldöttséget a fővárosba, de már a szabadelvű kerületek is nyugtalanok kezdnek. Számos liberális képviselő kapott felszólítást a maga választóitól, hogy csatlakozzék az ellenzékhez. Kecskemét városa monstre küldöttséget menesztett Budapestre és megbizta két szabadelvű képviselőjét, hogy a deputációt vezesse. A szintén liberális gödöllői választókerületből, a hol a király ismert kedvenc kastélya van, lovon és kocsival egy ezernél jóval több tagból álló küldöttség vonult a fővárosba s még egész sereg más deputáció van már bejelentve.

Ilyen körülmények közt mind kérdésesebbé válik, meddig lehet képes még Széll Kálmán ellentállani az obstrukciónak, amelynek az ország mozgalmá — amely többé le nem tagadható, — mindinkább megadja a jogosság jellegét.

A döntésre április második felében kerülhet sor, mihelyt a kormány kénytelen lesz új indennitást kérni, minthogy a mostani május 1-én lejár. Ha nem fog sikerülni az ellenzéknek az indennitás megadására bírni, akkor Széll Kálmán megbukottnak tekinthető. Mert biztos értesülések szerint kétségtelen, hogy amint Bánffy alatt, most is, egész sor szabadelvű képviselő fog kilépni a pártból, ha a kormány megkísérli, hogy költségvetés nélkül kormányozzon.

A magyar alkotmány tűzpróbája.

(Szakadás a függetlenségi pártban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 31.

A bécsi *Zeit*, mely a magyar politika intimitásairól rendszerint jól van értesülve, holnap reggel Aradra érkező számában rendkívül érdekes leleplezéseket közöl a politikai helyzetről.

Az említett ujság, mint Bécsből táviratozzák, Barabás Béla dr.-nak egy olyan kijelentéséről számol be, hogy a most következő néhány hét lesz a magyar alkotmány tűzpróbája.

Arról is értesült a bécsi ujság, hogy a függetlenségi pártban mind élesebbekké válnak az ellentétek a mérsékeltabb és az intranzingens elemek között, és hogy a szakadást már nem is titkolják.

Az érdekes cikk különben így hangzik:

A négy hónapos indennitásról szóló törvényjavaslat, melyet Lukács László pénzügyminiszter ma nyújtott be a képviselőházhoz, minden valószínűség szerint Magyarország jelenlegi parlamenti válságát dűlőre fogja vinni.

A függetlenségi párt már pénteken értekezletet fog tartani, amelyen megállapodnak, hogy milyen álláspontot foglaljanak el a költségvetési provizóriummal szemben. A kormánynak az a szándéka, hogy a javaslatot még a husvéti szünetek előtt a bizottságban elintéztesse és ha csak lehetséges, közvetlen husvét után napirendre tűzze ki.

A függetlenségi pártban már nem is vesznek maguknak annyi fáradságot, hogy leplezzék azt a mély szakadást, mely Kossuth híveit a párt fiatalabb, szélsőbb elemeitől elválasztja és mely napról-napra élesebbé lesz. Ez a szakadás különösen ama kérdésben nyilvánul meg, hogy milyen álláspontot foglaljon el a párt a költségvetési provizóriummal szemben. Tudvalevőleg Kossuth Ferenc és ennek szűkebb köre nem szeretné az obstrukciót az indennitásra is kiterjeszteni, avval az indokolással, hogy a függetlenségi párt küzdelme egyedül csak a katonai javaslatok ellen folyik, míg a másik csoport, melynek fejéül jelenleg Barabás Béla tekintendő, azon az állásponton van, hogy egy új négy hónapos indennitás a katonai javaslatok ellen folyó harcot a függetlenségi párt hátrányára döntemé el, tehát okvetlen folytatni kell a harcot az indennitás ellen is.

Ehhez a nézethez csatlakozik sok olyan elem is, mely szíve mélyén békés indulatokat rejteget és mely azt tartja, hogy az ellenzék olyan lovon ül, melyről nem tudni, hogy merre viszi a lovasát, amelyről azonban jelenleg nem szállhat le anélkül, hogy gyávaságot ne mutasson.

Van aztán néhány képviselő, aki közvetítő álláspontot foglal el. Ezekhez tartoznak azok, a kik négy hónap helyett egy hónapos indennitást megadnának a kormánynak, ha a kormány alkalmas rekompenciát, esetleg a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat gyors letárgyalását ajánlaná fel. Széll Kálmán miniszterelnök azonban erről nem akar tudni semmit.

Minden valószínűség szerint a függetlenségi párt péntekre összehívott értekezlete nem fog végleges megállapodásra jutni. Előreláthatólag csak azt fogják kimondani, hogy a párt az indennitást nem fogadja el, ami tulajdonképpen magától érthető dolog; nem fogják azonban eldönteni azt, hogy obstrukciójának az indennitás ellen, vagy ne? Ebben a kérdésben csak husvét után lesz meg a döntés, miután a függetlenségi párt tagjai előbb választóiknál akarnak szondirozni.

Hogy a helyzet kemoly, azt bizonyítja két nyilatkozat, melyet Barabás és Kossuth képviselők tettek ma privát körben.

Barabás azt mondta, hogy a következő hetek lesznek a magyar alkotmány tűzpróbája. Kossuth pedig koncedálta, hogy a helyzet rendkívül súlyos és kényes.

A néppárt valószínűleg már ezen a héten el fogja dönteni, hogy milyen álláspontot foglal el az indennitással szemben. Valószínű, hogy az indennitás ellen nem fog obstrukálni.

A dalegyesület a színpadon.

(Kérelem a közönséghez.)

Arad, március 31.

Az Aradi Dalegyesület április hó 4-én nagyszabásu hangversenyt rendez az aradi színházban. A hangversenynyel kapcsolatosan színpadon kerül a Hoffmann meséi első felvonása, melynek szerepeit részben műkedvelők játsszák, továbbá A bálkirálynő vigjáték.

Az érdekes vállalkozás elé nagy várakozással tekint a közönség, mely amellet, hogy magának elsőrangú élvezetet szerez, egyben nemes célt támogat, ha az előadáson résztvesz. Hogy milyen szép törekvés szolgálatában áll ez a támogatás, azt világosan elmondja az alábbi nyílt kérelem, melyet a dalegyesület elnöke intéz Aradváros közönségéhez:

Az ujonnan szervezett Aradi Dalegyesület alig egy éves multjával beigazolta, hogy hivatásának teljesítése körül már is a kellő magaslakra emelkedett. Nyilvános szereplésével részt vett a mult évi október 6-iki magyar nemzeti ünnepélyen, melyen külön e célra szerzett alkalmi rekvizitumot adott elő; énekével emelte a Kossuth ünnep fényét; elkísérte a Kossuth-asztaltársaságot Szegedre a Kossuth szoborhoz, hol alkalmi dalok előadásával nagyban hozzájárult az ünnepély emeléséhez; sőt ez év folyamán megtette azt, mire még magyar dalegyesület nem vállalkozott, közreműködésével lehetővé tette a színházban a Lohengrin dalmű előadását, s ezen tényével mint kezdeményező, oly utat jelölt meg, mely a többi dalegyesületeknek is követésre méltó példa gyanánt szolgálhat.

Elismerem, hogy a nagy közönség azon része, mely az érdemet mindég kellő elismerésben szokta részesíteni, valamint a színiügyi bizottság is egyesületünknek ezen utóbbi működését a legszebb dicsőret és méltatásban részesítette, de ez csak az elért erkölcsi sikert igazolja, azonban, hogy az egyesület feladatának a jövőben is méltóképen megfelelhessen, a közönség anyagi támogatására van utalva.

Egyesületünk évi szükségletét eddig pártoló tagoktól befolyt évi tagsági díjakból fedezte, miután azonban azoknak nagyobb része a tagsági díjak befizetését megtagadta, nagyon természetes, hogy alapszabályaink értelmében azokat hátralékaikkal együtt törölnünk kellett, s jelenleg alig van 47 pártoló tagunk, de ezeknek is csak igen kis része fizette meg az évi tagsági díjat. Ez elég szomorú állapot, de így van!

Az anyagi támogatás hiánya késztette egyesületünket arra, hogy a jövőben nagyszabásu hangversenyek rendezésével szerezzük be évi szükségletét, s ezen célunk elérhetésében Zilahy Gyula színigazgató ur ismert nemesszivűségénél fogva tette meg az első lépést, midőn a Lohengrin előadásában való közreműködésünk viszonzásául április hó 4-ére kitűzött hangversenyünk megtarthatására nemcsak a színiárat engedte át díjtalanul, hanem egész személyzetével segítségünkre sietett, hogy az erkölcsi siker mellett az anyagi siker is biztosítottassék.

Jól tudom azt, hogy városunk közönsége mindég megtálatta módját annak, hogy a mi szép, jó és nemes, kellő támogatásban részesíttessék, megvagyok győződve arról is, hogy jelen esetben erkölcsi kötelességének ismeri egyesületünk anyagi támogatását, hiszen Aradon, a magyar hazának ezen exponált vidékén, már csak a magyar kultúra fejlesztése tekintetéből is fenn kell minden áron tartani a dal

egyesületet, melynek nagyobb nemzeti ünnepeken és nagyobb szabású művek előadásában való közreműködésére szükség van.

Ezeknek előre bocsátása után, teljes tisztelettel azon kérelemmel fordulok a nagyérdemű közönséghez: méltóztassék április hó 4-én tartandó hangversenyünkön való tömeges megjelenésével igazolni várossunk azon régi jó hírnevét, hogy midőn magyar nemzeti célok támogatásáról és a művészetpártolásáról van szó, azoknak előmozdítására mindég kész meghozni az anyagi áldozatot.

Én elnöki kötelességemnek mindenkiben eleget tettem és most az egyesület sorsának eldöntését a nagyérdemű közönségre bízom.

Vincze Miklós,
egyesületi elnök.

A szerelmes miniszter.

(Astor kisasszony Bukarestben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 31.

Bukarestben a legérdekesebb napi kérdések közé tartozik ez idő szerint a Bratiano—Astor-ügy. Három napon belül ezrével érkeztek a világ minden tájáról kérdések, melyeket a villamos-szakra varázsolt levegő-égen és tengerfenéken keresztül a „keleti Belgium“ fővárosába. Egész diplomáciai gépezetet mozgósítottak, agyontelegrafáltak boldog-boldogtalant, udvari embereket, képviselőket, újságokat, igaz-e: hogy a daliás román külügyminiszter, Bratiano Jonel, eljegyezte a jelenleg Bukarestben időző miss Astort, akiről annyit tudnak mindössze, hogy apja a millióit százával számolja, ő maga pedig süldőleány korában egyazon nevelőintézetbe járt az edinburgi herceg leányával, Mary hercegisasszonnyal, aki most a román trónörökös neje és a miss Astor vendéglátó háziasszonya.

A trónörökösnet és barátnőjét naponként látni, amint a gyönyörű Calea Victoriein végig röpíti őket a gummi-talpas és amint nyájasan köszönnek vissza az őket szótalan kalaplevegéssel üdvözlő tömegnek. Persze, az emberek a nagyon szép miss láttára mindenfélét beszélnek és gondolnak és nem csoda, ha egy napon azt kezdték rebesgetni a bukaresti társaságban, hogy a milliárdos miss odaajándékozta a szívét és a kezét Románia legszebb emberének, a külügyminiszternek, aki minden amerikai százmilliók dacára is „jó párti“, mert elsőbbség ország külügyminisztere, aztán fia a legnagyobb román államférfiúnak, Bratiano Jánosnak, továbbá nagyon hódító külsejű, híres nők kedveltje. Valahogy ez a mende-monda belejutott egy bécsi újságba és harmadnap Amerikából, Angliából, Német-, Francia- és Olaszországból csak úgy özönlött a sok telegramm Bukarestbe: mi igaz, mi nem a dologból?

Persze Amerikában nagyon érdeklődnek az iránt, külföldre vándorol-e egy világrész legnagyobb vagyona, Angliában és a kontinens országaiiban pedig légió az olyan lordok, earlek, fűrstök, marchesék, vicomteok és donok száma, akiknek kissé megkopott cimerpajzsa ugyan csak rászorul a szép dollárzománra. Mondják, hogy két kisebb uralkodó fejedelem, akik szinte számot tartottak a dollárnábob leánya kezére, a miss eljegyzésének hírére ugyszólván jogtalanul megrövidítettnek tekintették magukat: érthető tehát a világ élénk érdeklődése. A román király menyének ez a sok hüho természetesen nagyon kínos volt. Hogyne, hiszen az ő vendége miss Astor és a dolognak az a színezete, mintha ő akarná „összehozni a pártit“, ami egy trón várományosághoz nem igen méltó. Tehát a legenergikusabb cáfolat repült mihamar világgá, olyan, hogy tőből elvágja mindentovábbi pletyka lehetőségét. Azt közölték ugyanis, hogy az egész ügyből már csak azért sem igaz egy

betű sem, mert Bratiano Jonelt be sem mutatták miss Astornak.

Itt azonban a dementáló fél vetette el egy kissé a sulykot, mert bizony be is mutatták a szép minisztert a missnek, tetszettek is egymásnak és majdhogy valová nem vált az eljegyzés. Hogy mégis mért esett kutba a dolog, arra nézve is csak mendemondát reprodukálhatunk. Azt mondják, a miss atyjának nem lett volna kifogása a vőlegényjelölt ellen, ha meg nem tudta volna Bratiano ur első házasságának történetét. Ebben a pikantériáknak nincs híja. Hét évvel ezelőtt mint miniszteri mérnök Ruginosa megyében épített Bratiano Jonel vasutat. Ott van a vasut mentén özvegy Cuzané, szül. Morussi hercegnő kastélya. A gyönyörű fiatal asszony, akinek akkor alig esztendeje halt meg rejtélyes körülmények között az ura, nem tudott ellenállani a csábítóan deli, történelmi nevű férfi tüzes udvarlásának...

Bratiano aztán vonakodott elvenni az özvegyet, pedig a becsület úgy kívánta volna. Itt a történet egy kissé kezd homályosodni, csak két pofon hatalmas csattanása hallatszik ki a ködös históriából, ez a két pofon összefügg az elcsábított özvegy energikus bátyjának Morussi Sebestyén hercegnek a tenyerével. A nyolcadik hónap végén aztán Bratiano Jonel ur mégis csak elvette az özvegyet, de még az esküvő napján el kellett löle válnia. A fiatal asszony családja nem engedte meg, hogy együtt legyenek, nyomban beadták a válókeresetet és pár hét múlva az özvegy boldog anya és elvált Bratianoné volt. A gyermek most 6 éves és nála van. Bratiano pedig ma Románia külügyminisztere. Hanem ez a kis folt az oka, azt mondják, hogy meg nem kapta a misst és a milliárdot. Tegnap egyébként Bukarestbe érkezett mr. Astor, a miss bátyja, hogy magával vigye nővérét és így végleg elvágja a mendemonda fonálát.

Kormányzás alkotmány nélkül.

(Szenzációs nyilatkozatok.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 31.

A képviselőház pénzügyi bizottságában ma délután oly jelentős, sőt mondhatni szenzációs kijelentések hangzottak el, melyek egy csapásra megvilágítják a politikai helyzet komolyságát.

Törésre került a dolog, annyi bizonyos, de viszont az is igaz, hogy az ellenzék és kormány bekövetkezendő élet-halál tusája nagy következményekkel fog járni az egész országra.

A függetlenségi párt vitarendezője, Barabás Béla kijelentette, hogy késhegyig viszik a harcot s hogy engedni nem fognak, inkább jöjjön az abszolútizmus, Széll Kálmán miniszterelnök pedig hivatalosan enuncziálja, hogy, ha az ellenzék nem enged, törvény nélkül lesz kénytelen kormányozni.

Ime, egymás mellett a két utolsó szó, milyen élénk színben festi a magyar politika két gladiatorát, az ellenzéket és a kormányt, melyek közül egynek bukni kell.

Az érdekes lefolyású ülésről a következő távirati tudósítás számol be:

A pénzügyi bizottság ma délután tartott ülésén Neményi Ambrus előadó betérjeszti az indemnitásról szóló törvényjavaslatot.

Kossuth Ferenc jelentkezik először szólásra. Kijelenti, hogy egy terminushoz nem kötött törvényjavaslat tárgyalása lehetlenné teszi a büdzsét. A felelősség a kormányt terheli.

Mint a multban, úgy most sem fogadja el az indemnitást.

Rakovszky István kijelenti, hogy az indemnitást nem fogadja el, mivel bizalmatlan a kormány iránt.

Szederkényi Nándor szintén az indemnitás ellen foglal állást, és kérdi, hogy miért nem helyeztek vád alá minden kormányt, mely indemnitással kormányzott?

Barta Odön azt hangsúlyozza, hogy az indemnitás már egész rendszerré vált. Ha a kormány az indemnitással az ellenzék akcióját akarja megbébitani, akkor az ellenzék maga szolgáltatja a kormánynak kezébe a fegyvert, ha az indemnitást elfogadja.

Ezután következett a legérdekesebb szónok: Barabás Béla dr., aki kijelenti, hogy normális körülmények között minden megjegyzés nélkül utasítaná vissza a törvényjavaslatot, de most szükségesnek látja, hogy indokolja ezt a visszautasítást. A saját és a parlamenti ellentálló férfiak nevében kijelenti, hogy ők az obstrukciót a lehető leghosszabb ideig kifogják nyújtani. A parlament ellen irányított csapást teljes erővel vissza fogják verni. Ezt a harcot nem Széll Kálmán, hanem azon magasabb hatalom ellen vívják, mely számtalan esetben ellenünk porondra lépett. Ez ellen a legmesszebb menő küzdelemnek van helye. Ennek a hatalomnak nem engednek semmit, inkább jöjjön az abszolútizmus. Ha a többségnek kedvesebb az alkotmány, akkor vonja vissza ezeket a javaslatokat. A miniszterelnök világosítsa fel erről a koronát.

Széll Kálmán miniszterelnök beszélt, ezután. Kijelenti, hogy a többség is érzi a helyzet abnormális voltát. Kossuthtal szemben fejteti, hogy az ujoncajánlás is terminushoz van kötve és ennek a hátráltatása nemcsak a népre, hanem a közigazgatásra is súlyos terhet ró. Ősszel a két éves szolgálati időre vonatkozólag nemcsak adatokkal ellátott jelentést fog előterjeszteni, hanem addig a kormány állást is foglal ebben a kérdésben. Az ellenzék a többséget erőszakkal vádolja, pedig a jelenben megfordítva áll, mert az ellenzék erőszakoskodik, nem engedi érvényre jutni a többség akaratát. Ha az ellenzék nem tudja meggyőzni a többséget alkotmányos uton, ez nagy hiba és ezáltal a kormányt oly helyzetbe akarja hozni, hogy kénytelen legyen törvény nélkül kormányozni.

Kossuth Ferenc és Rakovszky felszólalásai után a tárgyalás folytatását holnapra halasztották.

TÁVIRATOK.

Az angol hadügyi költségvetés.

London, március 31. A hadügyi költségvetés tárgyalása során Brodrick hadügyi miniszter kijelentette, hogy különféle tábori gyorstüzelő-ágyúkkal kísérleteket tesznek és reméli, hogy nemsokára módjában lesz olyan ágyumintát ajánlani, amely jobb lesz a mostani ágyuknál.

A görög hadügyi miniszter lemondása.

Athen, március 31. A kamarában a hadügyi miniszter kijelentette, hogy beadja lemondását és ezzel távozott az ülésteremből. Az ülést negyedórára felfüggesztették. Szünet után néhány interpellációt tárgyaltak, anélkül, hogy célzás történt volna az előbbi incidensre. Azután a kamara áttért a napirenden lévő törvényjavaslatok tárgyalására. Hire jár, hogy a kabinetben változások lesznek, de ezek a hírek még megerősítésre szorúlnak.

Marokkó.

Madrid, március 31. Melilából jelentik: Megerősítik azt a hírt, hogy a trónkövetelő hadereje 80 kilométernyire van Melilától. A nazugai kabilok közül, akik eddig hiven ragaszkodtak a szultánhoz, sokan a trónkövetelő mellett foglaltak állást.

Színészből — kritikus.

(Az aradi színtársulat boszúja.)

Arad, március 31.

Az aradi Nemzeti Színházban holnap szerdán este kerül színre Radó Károly dr. kitűnő zenés bohózata, „A kikapós férjek”.

Ez alkalomból a színtársulat tagjai rettenetes boszút esküdtek a szerző ellen, aki kritikai minőségében nap-napután kellemetlenkedni szokott nekik s elhatározták, hogy a holnapi kritikát maguk a színészek írják az „Aradi Közlöny”-ben.

Erre vonatkozólag ma a következő levelet kaptuk:

Kedves szerkesztő ur!

Végre teljesedésbe megy legforróbb vágyunk. Ami után hosszú idők óta esengünk, az most megvalósul. Végre kezünkbe került az Önök *Carolusa*, a rettenetes színikritikus, ki éles tolla hegyére veszi mindennapi működésünket és — mint ő mondja — a könyörtelen igazságot juttatja kifejezésre bírálatában.

Most ő felette kell bírálatot írni. Kiűjtük tehát kezéből a bírálói tollat és ő lesz a médium, ki álveti magát az ítélkezésnek.

Kedves szerkesztő uram! Ez a legpikánsabb kaviár, mely valaha létezett. A mai próba után négyelést tartottunk a színpadon, és a közbizalom felém fordult. *Csiky, Mariházi és én*, a három kikapós férj egy szavazattal (az is az enyém volt) elhatároztuk, hogy a bírálatot „A kikapós férjek” című bohózatról én írom meg.

Szives kérelmem tehát oda irányul, hogy a színházi rovatot holnap az én rendelkezésemre bocsájtani kegyeskedjek.

Oh Waterloo! Oh Szent Ilona! Mily édes kéjgélssel mártom majd a tintába a tollat, mint forgatom azt meg Carolus szívében!

Kijelentem, hogy tárgyilagossá leszek, és majd meglátja, hogy Sarkadi, kiről Carolus azt írta egyszer, hogy csak féllábbal jár az aradi színpadon, a másik féllába már régen a Vigaszínház deszkáin ugrogazdik, hogy ez a Sarkadi, kiről másszor azt írta, hogy többet beszél a színpadon, mint a mennyit a szerző előír, ez csak igazságos lesz, minthogy nem is lehet más, mert épen Carolus iskoláját járja.

Adja ide kérem a körmeimbe ezt a maguk kritikáját és boldoggá tesz vele engem és azt a truppot, melynek koloncai és nem koloncai eloithatalan vagygyal néznek a holnapi esemény elé.

Végre alkalom nyílik az én művészetemről is avatott tollal írni, kellő részrehajlással megmondani, hogy minő öserő, minő határtalan komikum rejlett „A kikapós férjek” Moravcsékjében, akit tiszta véletlenből én fogok személyesíteni. De ez a véletlen a pártatlan kritizálásban nem fog irritálni engem.

Szives beleegyezését elvárva maradtam szerkesztő urnak

hálás tisztelője,
Sarkadi Aladár.

A színtársulat kérelmét teljesítjük.

Ülés a kereskedők körében.

(Az irodalmi pályázat. — A nyugdíjalap szervezése. — A tanoncoktatás baja. — A magántisztviselők kérelme. — Egy aradi kereskedő jubileuma. — Kereskedők a hazai iparért.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 31.

Az Aradi Kereskedők Köre ma este tartotta az évi rendes közgyűlés óta első választmányi ülését. *Tedeschi* Viktor elnök az ülést megnyitva, üdvözölte a Kör új alelnökét, *Hegyi* Albertet s a választmány új tagjait, akiket buzgó, lelkes működésre serkentett.

Miután az elnök jelentést tett a kör irodalmi pályadíjának sorsáról, amelylyel kapcsolatban felolvasták a pályadíj nyertesének, *Koltai* Mátyásnak a Kör elnökségéhez intézett melegenhangu köszönő levelét. A választmány egyben köszönetet szavazott a *Neuman Testvérek* cég, az *Aradi Első Takarékpénztárnak*, az *Aradmegyei* s az *Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár* igazgatóságának, akiknek áldozatkész hozzájárulásával a Kör a pályadíjat kitűzte.

Elénk érdeklődés közben tárgyalták *Kálmán* Józsefnek a kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak nyugdíjalapja ügyében benyújtott indítványát, amelyet a közgyűlés elvben elfogadott. A választmány helyeselte azon eszmét, hogy a nyugdíjalap országos lesz, de addig is, míg a társegyesületek az alap gyűjtésére az akciót megindítják s az egyes összegek elég tekintélyesek lesznek arra, hogy egyesítsék, a Kör a gyűjtést maga kezeli. A társegyesületekhez ez irányban megkeresést intéz a kör s a maga alapjának gyarapítására gyűjtő ivateket bocsát ki a tagok között, s a postatakarékpénztárnál cheque-számlát nyittat. A tárgyhoz az ügyvezető-titkár, *Gebhart* István, *Kálmán* József, *Keppich* Zsigmond, *Tedeschi* Viktor szölköztek hozzá, s a vita során *Glück* Dezső a maga részéről 50 koronával járult az alaphoz.

Gedeon János indítványt tett oly irányu akció megindítása iránt, hogy a kereskedők ne legyenek kénytelenek összes tanoncikat egy időben a tanonciskolába küldeni, ami sok üzletben zavarokat okoz, hanem mindenik osztály számára más-más napon legyenek órák. A választmány, elhatározta, miszerint a módok megállapítására, a melyek mellett ez kivihető lenne, értekezletet hív össze s arra meghívja *Kovács* Vince, a kereskedő-tanonciskola igazgatóját és *Boros* Vida, az iskola felügyelő-bizottságának elnökét.

A Körnek több magántisztviselő tagja azt kérte, hogy a Kör olvasó- és játékteirzeit a magántisztviselő tagok a délutáni órákban is igénybe vehessék, miután az most csak az esti órákban van nyitva. Miután ez Körre nézve bizonyos megterhelést jelent, megbízták az elnökséget, hogy keressen módokat a kívánság teljesítésére.

Lelkesedéssel fogadták *Gebhart* István indítványát, hogy a kör az aradi kereskedő-világnak egy érdemes, köztisztelőben álló tagját, *Magyary* Ferencet, abból az alkalomból, hogy szük családi körben cége főállásának harmincéves főállását ünnepli, üdvözölje.

A kolozsvári Nemzeti Kaszinó átíratára elhatározták, hogy főhívást intéznek a kereskedőkhez és a kereskedelmi alkalmazottakhoz, hogy a hazai iparcikkek forgalomba hozatala és terjesztése érdekében minden tőlük telhetőt elkövessenek.

Kerpel Izsó könyvkereskedő 35 kötet, *Gebhart* István 30 kötet könyvet adományozott a kör könyvtára részére; mindkettőnek köszönetet szavaztak. Végül huszonnyolc új tagot vett föl a másfél óráig tartó, mozgalmas ülés.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: A kikapós férjek, bohózat. (Pártatlan bérlet.)
Csütörtök: Lohengrin, opera. (Páros bérlet.)
Péntek: Bob herceg, operette. (Pártatlan bérlet.)
Szombat: Bálkirályné, vígjáték; Hoffmann meséi, opera; Dalárda hangverseny.

„A kikapós férjek” és Feld papa.

— Visszaemlékezés a darab budapesti előadására. —

Zilahy igazgató holnap adatja elő a „Kikapós férjek” című bohózatot. Ennek ötletéből mondom el a következő mulatságos esetet.

Az aradi színpadon ezéltt néhány évvel jelent meg először a „Kikapós férjek” és miután mulatságos dolgukat a közönség jóakarattal fogadta, elhatároztam, hogy elküldöm őket a fővárosba *Feld* papához, a városligeti színikör igazgatójának, talán szívesen látja őket és szintén előadatja színpadán.

Két év elmúlt, anélkül, hogy valami hírt is kaptam volna *Feld* papától. . . . Egy ízben Pesten járva, felkerestem *Feld* Matyit, kit már előbb ismertem. Ez vezetett el atyjához, ki ebéd után a lakásán fogadott.

— Egy darabja van nálam? Micsoda darab? Mikor küldte be? Egyáltalában fogalmam sincs. Tessék nézni ezt az állványt, ott van 200 darab — talán azok közt lesz!

Feld papa odavezetett az állványhoz és én egy szempillantásra fölismertem a tömegben a darabomat.

— Ez az? Elég vastag! Tessék leülni és vélem csevegni, most van 5 percnyi időm. Milyen szívarokat szokott ön szívní?

— Oh kérem, rendesen portorikót!

— Portorikót? No hát mit csináljak? hát adjon ide egy portorikót!

Erre az ötletre már elnevettem magam és tárcámból trabukkával kínáltam meg az öregot.

— Ahá! maga svindler! maga engemet be akar csapni! Hát most feleljen, amire kérdezem!

— Tessék!

— Hány személy játszik a darabjában?

— Husz személy és nép, meg aztán gyerekek!

— Mondjuk tehát, hogy statisztákkal együtt 50 ember. Ez már valami eddig nincs baj; Enek van benne?

— Van! Dalárdisták énekelnek!

— Pompás! Tánc van?

— Tánc? Az nincs!

— Hát akkor minek ír maga darabot? Táncnak muszáj lenni! Ha nincs benne, az nem baj, majd megtáncoltatunk valakit — az meg lesz, bizza rám! — Hány felvonás?

— Három!

— Betölti az egész estét. Jól van! Hol játszik a darab?

— Az első felvonás egy Arad melletti kis községben, a második és harmadik felvonás itt Budapesten.

— Ezt már szeretem. Falun van, Budapesten is meg van; a darab mehet!

— A darabnak meséjét röviden szeretném elmondani.

— Minek? A darab vagy jó, vagy rossz. Ha jó, fogjuk adni tizszer-huszszer, ha rossz, akkor adjuk kétszer és vége!

— Mikor szándékozik előadni?

— Május elsején, a maga darabjával fogom megnyitni a szezon! Szokott ön ebéd után kávézni?

— Szoktam, de azért kérem ne tessék. . . .

— Semmi azért; ha szokott akkor menjen a kávéházba kávézni, és ha majd elolvassa az újságban, hogy mikor megy a darab, jöjjön fel a premiérre, mert nálam a szerzők mindig jelen szoktak lenni — hát Isten önnel kedves szerzőm!

Május elsején tényleg a „Kikapós férjek”-kel nyílt meg a Városligeti színikör. A premiérre fölmentem a fővárosba.

Délelőtt az Andrassy-uton sétáltam és egy hirdetés oszlop előtt megállva, kerestem rajta a színlapot. Amint megpillantottam a színlapot, szinte elszédültem.

A színlapon hatalmas betűkkel ez állott:

Kikapósok férjek.

Kisiettem a színpadba, Feld papa a színpadon rendezte épen a főpróbát.

Kedves papa — mondám neki — micsoda marha nyomdásznál nyomtatja maga a színlapot? Nézze, mit szedett ki az állat!

— Hát micsoda hiba van itt? Maga nem tudja jól magyarul! *Eztet én javítottam ki.* Mert egyes számban ugy-e ugy mondják: Kikapós férj? Hát a többes száma micsoda a kikapós szónok?

— Kikapósok!

— Nahát! és a férj szónak mi a többes száma?

— Férjek!

— Nahát; akkor mit akar? akkor így kell lenni: Kikapósok férjek!

Gyöngyi Izsó, ki a darabban Moravcseket játszott, végre kapacitálta az öregot és gyorsan újból kinyomatta a darab címét és az összes plakátokon átragasztatta.

Másnap a lapok hasábszámra mókáztak Feld papa ismeretes magyarsága fölött és nevetett rajta a főváros.

Feld papa pedig mosolygott és csak annyit mondott nekem:

— Ez jó reklám magának — meglátja, legalább két hétig megy a darab egymásután mindennap!

Igaza volt — ment is a darab vigan 14-szer egymásután.

Dr. Radó Károly.

* **Küry Klári bucsufellépése.** Az utolsó fellépésre ismét megtelt utolsó helyig a színház, hisz arról volt szó, hogy bucsut vegyen a közönség az isteni Kláritól, ki öt estén át a legszebb, a legtökéletesebb műelvezetet szerezte nekünk, ki aranyos kedélyével felvillanyozott, játékaival elragadott, énekével elbűvölt. Mikor ma a *Casanovában* színre lépett, virágcsokrokkal fogadták őt és virágosó bullott alá a magasból, virággal árasztották el őt, a magyar művészet kertjében pompázó virágot. A művésznő, mikor körünkből eltávozik, vigye magával azt a jóleső tudatot, hogy városunk műértő közönségének felejtethetetlenek lesznek a színházi esték, melyeket bearanyozott. Vigye magával azt a meggyőződést, hogy itt megértették a legkisebb nüanszig mindazt, amit az énektudás, az alakítóképeség terén kifejtett és mindazt, amit finom műérzékkel szerepeibe beléféktett. Ugy bucsuzunk tőle, mint akit igazán megszerettünk, mint akinek művészi lelkének minden nemes rezgését átéreztek. És mikor isten hozzádot mondunk neki, legyen ő részéről a viszonzás: a mielőbbi viszontlátásra!

* **A kikapós férjek.** Radó Károly dr. énekes bohózata, melyre a társulat minden tagja a legnagyobb ambícióval készült, szerdán kerül bemutatásra. A darab tele van vig jelenetekkel, a közönség folytonos kacagás között élvezi az előadást. A komikumot különösen a három dalárdista képviseli, kiknek minden megjelenése újabb vig fordulót ad a helyzeteknek. Kitűnő szerepe van a darabban Csikynek, Sarkadynak és Mariházinak. A nők közül Gazdy Aranka, Göz Aranka, Juhászné, Follinuszné és Szilasy játszik a főszerepet.

* **Vendégszereplések és bucsu-fellépések.** Az aradi színház jövő heti műsorát újabb vendégszereplések és a szintársulat két előkelő, rokonszenves tagjának bucsufellépései teszik változatossá. Az eddigi tervek szerint a jövő hét második napján, kedden bucsuzik *Mariházy*

Miklós, aki épen akkor szerződött el a budapesti Vígyszínházhoz, mikor az aradi közönség rokonszenvét és szeretetét már megnyerte. Utolsó fellépése a *Gyurkovits-lányok* Radványi ezredesében lesz. Ugyanennek az előadásnak két vendége lesz, még pedig két érdekes vendége. Mici szerepét, mely a „Gyurkovits-lányok”-nak egyik vezető szerepe, Grill Klárka, Csillag Teréz leánya fogja játszani, Katinkát pedig maga Csillag Teréz, a Vígyszínház művésznője. A darab főszerepét: Horkay *Ternyei* Lajos játssza, aki szintén a jövő héten bucsuzik az aradi színpadtól, lévén virágvasárnapról Krecsányi temesvári szintársulatának szerződött tagja. *Ternyei* Lajos az aradi színházi közönségnek a legtöbb szeretettel teljes rokonszenvét viszi magával s ez, úgy tudjuk, vissza is fogja őt hozni az aradi színpadra. Bucsufellépése a *Négy évszak*-ban lesz, mely szintén vendégszerepléssel fog menni.

* **Lohengrin** ez idényben utolszor kerül színre holnapután, az aradi dalegylet közreműködésével. Ezen előadásra *Zilahy* igazgató a vidékről kapott jegyek iránti megrendeléseket. Sokan vannak, kiknek nem volt még alkalmuk az aradi *Lohengrin* előadását láthatni, melylyel az igazgató maradandó emléket biztosított a vidéki színészet történetében.

* **Jubiláló színész.** Sarkadi Aladár, az aradi színház tagja, kit a közönség és pályatársai is egyformán szeretnek, holnap, szerdán éri meg színészkedésének tizedik évfordulóját. Tíz év előtt egy kis vándor társulatnál játszott először, s a *Cigány* Petijét alakította bizonyára tulcsapongó ambícióval. A történeti hűség kedvéért megjegyezzük, hogy ezért a tulcsapongásért napi 40 krajcárt kapott — amikor a kasszából tellett. Azóta Sarkadi számottevő művész lett, akit mindig szívesen látunk a színpadon. Most, a jubileuma napján, mikor Radó Károly *Kikapós férjek* című darabjában Maravcsek gazdatisztet játssza, tisztelői ovációban fogják részesíteni.

A gyermekmenház építői.

(Az árlejtés eredménye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 31.

Az aradi gyermekmenház építésére kiírt pályázat eredményét — mint ezt előre jeleztük — ma délután hirdették ki. A beadott hatvanegy pályázatot egy bizottság vizsgálta át, melynek tagjai voltak Urbán Iván főispán elnöklésével: *Institoris* Kálmán polgármester, *Hegedüs* László, *Reicher* Károly főügyész, *Moranda* János műszaki tanácsos, *Föl* Lajos műépítész, a lencsáz tervezője, *Virágh* Lajos főmérnök, *Keller* Izsó az államépítészeti hivatal vezetője s végül *Angel* István dr., a bizottság jegyzője.

A tulajdonképeni árlejtés tegnap délelőtt történt meg, mikor az ajánlatokat fölbontották. Ma délutánra a bizottság a pénzügyigazgatóság közbejöttével számlilag is felülvizsgálta a pályázatokat s így hozták meg a döntést.

Az ajánlattevő vállalkozókat délután 4 órára hívták össze a városháza kistermében, de mint-hogy a bizottság munkájával elkészülni akkorára nem tudott, az eredmény kihirdetése délután 7 órára maradt.

A munkák legnagyobb és legtekintélyesebb részét a *Fodor* és *Reisinger* cég nyerte el, amely egyenként és az összes munkákra együtt is tett ajánlatot. A bizottság megosztotta a munkálatokat, de ezek legtöbbje is a *Fodor* és *Reisinger* cégnek jutott, miután az előnyösebb ajánlatot tevő vállalkozók nem voltak képesített építésszek s így egy miniszteri rendelet értelmében a maguk nevében beadott ajánlat figyelembe vehető nem volt.

Függőben maradt a villam-világítás *vezetékének* kérdése, a következő ok miatt: az aradi villamos-társulatnak szerződésileg kikötött joga az, hogy a villam-világítás vezetékeit a házon belül — legalább a magán-megrendelők-nél — kizárólag ő végezheti. A gyermekmenház villamos vezetékének elkészítésére az aradi villamos-társulat ajánlatánál kedvezőbb ajánlat is adatott be, a bizottság azonban a munkálatok kiadását *függőben tartotta*, miután nem érezte magát hivatottnak eldönteni azt, hogy ennél az építkezésnél is, lévén az *őrs-épület*, van-e előjoga az aradi villamos-társulatnak a vezetékek elkészítésére. Erről a miniszteriumban fognak dönteni.

A pályázat eredménye egyébként a következő:

Bádógos: Kohn József 6192'68 kor.

Asztalos: Sebessy Ferenc 7770'22 kor.

Lakatos: Stoll Béla 8025'81 kor.

Mázoló: Czeiler István 2035'85 kor.

Üveges-munkák: Szabó Albert 2084'62 kor.

Padozat: Fodor és Reisinger 6029'84 kor.

Szobafestés: Glück József 1230'06 kor.

Kárpitorás: Domán Sándor 577'60 kor.

Tűzhelyek: Panker Viktor 2659'20 kor.

Villámhárító, telefon és villamos csengők: Koch Dániel 360 kor.

Teher- és ételfelvonó: Haberland és tsa (Budapest) 1050 kor.

Világító testek: Ganz és tsa 667'22 kor.

Villam-világítás: függőben tartva.

Vízvezeték, gáz és csatorna-vezeték: Zellerin és tsa (Budapest) 11546'95 kor.

Föld-, kőműves- és elhelyező munkák (63850'37 kor.), *szobrász-munkák* (760 kor.), *kőfaragó munkák* (10010'75 kor.), *vasmunka* (7515'87 kor.), *ácsmunka* (10358'40 kor.), *tetőfedő munkák* (12970'80 kor.), *aszfalt elszigetelő lemezek* (716'80 kor.), *keramit-járdák* (2890'72 kor.) *Fodor* és *Reisinger* cég, összesen 98,773'71 korona.

A komikus drámája.

(Jubiláns a törvénytörés előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 31.

A komikusok az életben rendszerint talke-moily emberek s a sorsuk nagyon szomorú. Ilyénformán ez a dolog is valami tragikus történetnek látszik a fenti cím után s az olvasó szíve már előre elszorul, azt a drámát sejtve, melynek hőse a jubileumra aggott színész: a kultúra sorsüldözött apostola. Szegény! Eppen a jubileuma napján érte a csapás: a törvénytörés elé jutott s a bírák kegyetlenül elítélték.

Haj, mert Juszticia önagyságának kemény a szíve, mint az ágrisi mészke s érzéketlen a lelke, miként egy narkotizált müláb.

Igen, törvénytörés elé került a jubileuma napján a komikus ur. De, hogy az olvasó szívéből leemeljük azt a nehezéket, melytől nem tudott ez ideig szuszogni, kimondjuk, hogy a törvénytörés csak amolyan kulisszákból van építve, s a Juszticiának csupán festve vannak a szigorú homlokredői, mert a törvénytörés: *színházi törvénytörés*. A delikvens pedig, dacára, hogy komolyan jubiléns, igen vidám valaki: *Sarkadi Aladár*, az aradi színház komikusa.

Az ellene kiadott vádirat szerint a *Lozse* legutóbbi előadásán a játék hevében kirozott az ajtón, s a mögötte álló *Follinusznét* homlokra ütötte az ajtószárnnyal, oly erősen, hogy a drámai anya elszédült tőle. E miatt azután némi összeütközésbe keveredett Sarkadi a földiszítóval, ami zajos szóváltásra adott okot. E miatt került a törvénytörés elé.

Ma délelőtt ült össze a bíróság a színház

Karaffa elnöklése alatt. Sarkadi megindultan védekezett:

— Hogy ne lettem volna izgatott, mikor véletlenül egy nő megütöttem!

A védekezést nem fogadták el. Folyt tovább a tárgyalás. Sarkadi most már hevesebben védte magát:

— Nem csoda a felindulásom: széthasítottam egy szegény asszony fejét!!

Ez sem volt elég, s a törvényszék rendíthetetlen maradt. Most már reszketve, forgó szemekkel kiáltotta Sarkadi:

— De az istenért. Az eszemet is elveszítettem volna, látva, hogy megöltem a szerencsétlen asszonyt!

Talán orvgyilkosságot vállal magára az egyre ziláltabb komikus, ha közbe nem szól egy tanúnak beidézett hölgy:

— Ne vallassák már tovább, mert még eltemeti a drámai anyát.

Nagy kacagás támadt erre, mely végét vetette a kihallgatásnak. A törvényszék ezután ítéletet hozott, s a komikust nem minősítette ugyan a drámai anya gyilkosának, de elítélte kisebb pénzbírságra.

Történt pedig mindez most, mikor Sarkadi színészi pályájának tíz éves jubileumát ünnepli.

HIREK.

Politikusok uszónadrágban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 31.

Budapest művészi köreiből mulatságos esetről beszélnek most naphosszat. Két megcenzurált szoborműről van szó, melyek révén egy eddig ismeretlen fiatal szobrász a nyilvánosság elé akart lépni.

Luny Ignác, egy fiatal szobrász a képzőművészeti társaság tavaszi tárlatára két plasztikus karrikatura-szobrocskát küldött be. A zsüri, mely a társulat legnevesebb tagjaiból alakult, a két szobrot el is fogadta és helyet is juttatott azoknak az egyik teremben. A zsüri döntése egybangu volt, mert a két szobor valódi remeke a karrikatura szobrászatnak.

Tegnapelőtt este azonban megtörtént az a furcsa eset, hogy a társulat két szolgálja elvitte a szobrokat. Azt mondták, hogy a képzőművészeti társulat elnöke, *Andrássy Tivadar* gróf rendelkezett így.

Ennek az utólagos cenzurának pedig az a magyarázata, hogy az egyik szobor, amelyen *Masszás* után felírás olvasható, *Szell Kálmán* miniszterelnököt ábrázolja uszónadrágban, míg a másik a képviselőház elnökét, *Apponyi Albert* grótot, ugyancsak fürdőkosztümben, de kezében a képviselőház elnöki csengettyűjével. Ennek a felírása: *A jászberényi lelet.*

Mikor Lányi szobrász értesült két szobrának sorsáról, rögtön ügyvédhez fordult és kártérítési pert indított a társulat ellen.

Ebben a perben hivatkozik arra, hogy éppen a képzőművészeti társulat felszólítására készített a szoborból száz példányt, mely ily módon az ő nyakán marad, ha a közönség nem fogja megismerni műveit.

A per eldöntése elé a művészvilág most nagy érdeklődéssel és kíváncsisággal tekint.

— Az egyetemi ifjak tüntetése. Budapestről táviratozza tudósítónk: Az egyetemi ifjuság küldöttsége holnap délután fogja átadni gróf *Apponyi Albernek*, a képviselőház elnökének a katonai javaslatok ellen tiltakozó kérvényt, melyben nemzeti hadsereget követelnek. Erre az alkalomra az ország összes főiskolái részéről küldöttségek érkeznek a fővárosba. Ezeket a küldöttségeket a budapesti egyetem ifjusága

holnap délelőtt 9 órakor fogadja ünnepélyesen a műgyetem kertjében. Innen az ifjuság nagy menetben a parlament elé vonul, ahol el fogják énekelni a Szózatot és a Himnuszt tüntetni fognak a nemzeti hadsereg mellett. Gróf *Apponyi Albert* ma érkezett ebben a dologban *Lengyel Zoltán* és *Holló Lajos* képviselőkkel, a kikkel arra a megállapodásra jutott, hogy az ifjuság ötven tagu küldöttségét, mely a tiltakozó kérvényt át fogja nyújtani, holnap délután 11 órakor fogadja. A küldöttséget *Holló Lajos* országgyűlési képviselő fogja vezetni. Az egyetemi ifjuság a parlament előtti téren várja meg a deputáció beszámolóját s azután a függetlenségi képviselőknek ovációt rendez. Ma este az ifjuság újból értekezletet tartott, a melyen állást foglaltak a zágrábi egyetemi hallgatók ellen, azután pedig csoportosan kivonultak a pályaudvarra a holnapi tüntetésre érkező kecskeméti jogászok elé.

— A megyés püspök husvétja. *Dessewffy Sándor* csanádi megyés püspök egészségi állapota — mint jelentik — teljesen kielégítő. Az egyházfejedelem Abbáziában naponta hosszabb sétákat tesz titkára, *Pacha Agost* pápai kamarás kíséretében és pompás étvágya is van. A husvétünnepet a megyés püspök az eddigi megállapodások szerint, Abbáziában fogja tölteni.

— Az utadók rendezése. Aradváros és Arad-megye törvényhatóságához ma átirat érkezett *Sárosmegye* közönségétől annak a feliratnak pártolása érdekében, amelyet *Sárosmegye* az utadók százalékok egyöntetű rendezése tárgyában a kormányhatósághoz intézett.

— Az utolsó ebéd. Az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület április hó 1-én (szerda) déli fél tizenkét órakor osztja ki istápolójainak ezen idényben — a polgári fiúiskolában — az utolsó ebédet. Ezen ünnepséghez az egyesület összes tagjait, valamint minden gyermekbarátot tisztelettel meghívja: özv. *Hauser Károly* ezredesné, egyesületi elnök.

— Érdekes zsinati választás. Mult csütörtökön választották meg az aradi egyházmegyei román zsinati tagokat, összesen huszat. Ezen választások között a legérdekesebb a birkisi. Ott ugyanis *Hamseá* Agoston arkimandritával szemben a Mangra-párt fellépette magát a megválasztott püspököt *Papp Ignácot*. Ez azonban kisebbségben maradt. *Hamseának* 12 szavazata, *Papp Ignác* pedig 11 szavazata volt.

— Tagányi Sándor dr. visszalépett. Említettük a minap, hogy *Tagányi Sándor* dr. aradi ügyvéd, a jászashelyi kerület volt képviselője, ki a legutóbbi választás alkalmával *Szombathy Györggyel* szemben kisebbségben maradt, fellépett szabadelvű programmal a kézdivásárhelyi kerületben, amelyben *Molnár Józsiás* halálával a mandátum üresedésbe jött. *Tagányi* már el is utazott a kerületbe és megkezdte kortesutját, mely azonban reá nézve balul ütött ki. A választók ugyanis mit sem akartak tudni róla, egyértelműleg a függetlenségi jelölt, *Polónyi Géza* mellett csoportosultak és *Tagányit* szóhoz sem engedték jutni. Egy ma érkezett sürgöny aztán hírül adja, hogy *Tagányi Sándor* dr., belátva erőlködésének teljesen meddő voltát, a jelöltségtől visszalépett.

— Új járásbíróság. A mezőkovácsházai járás lakosai *Arad-megye* észak-nyugati szélén lévő községeinek *Medgyes Bodzás*nak, *Medgyes-Egyházának*, *Nagy-Kamrás*nak, *Almás-Kamrás*nak hozzájárulásával új járásbírószági kerületet akarnak kikeríteni, mert mégis aránytalan, hogy *Apáca Battonyától* 85 km. távolságra esik, *Medgyes-Bodzás* pedig *Aradtól*, ahol a járásbíróság

van, 60 km-re fekszik. Az igazságügyi miniszteriumban a felállítást lehetőnek mondták ki, minél fogva az érdekelt községek a mozgalmat megindították.

— *Reichsrathi* jelenet. Az osztrák képviselőház ma délutáni ülésén — mint egy bécsi távirat elmondja — épületes epizód mulattatta a honatyákat. *Baza* dr. cseh antiszemita képviselő felszólt a gyorsírói jegyzőkönyvek miatt, a melyekből kihagyták, hogy ő az eskü letételénél jogi fenntartással élt. A cseh radikálisok erre nagy lármát csaptak s a padokat folyton verve, támadták az elnököt. *Fresl* így kiáltott rá az elnökre:

— On a házszabályok hóhéra!

— *Akasszátok fel magatokat, aljas bestiák!* — sivit vissza Iró a cseh radikálisokra.

— *Ugy van, kötelel érdemelnék a pimase csehek!* — ordítja Stein.

Az óriási láрма mintegy negyed óráig tartott, mire nagynehezen helyreállott a csend.

— *Dankó Pista* temetése. Budapestről jelentí tudósítónk: *Dankó Pistának*, az elhunyt nagy zeneköltőnek ravatalát, ma délelőtt rengeteg sokan keresték föl a Pauler-utca 2-ik szám alatti gyászházban. Ravatalát a lakás alagut-utcai oldalára néző szobában állították föl, melyet gazdagon ékesítettek délszaki növényekkel. A koporsóra temérdek szebbnél-szebb élővirág koszorút tettek le tisztelői és jóbarátai, mert *Dankó* életében nagyon szerette a virágot. A részvét igen nagy volt, az egész országból egyre érkezett a tömérdek kondoleáló távirat és levél a gyászoló özvegyhez. A holttestet délután 4 órakor beszentelték s *Herczeg Ferenc* megindító gyászbeszéde után kivitték a nyugati pályaudvarra, hogy Szegedre szállítsák. A koporsó előtt nyolc cigányzenekar haladt, utána pedig a fővárosi író- és művészvilág tagjai, a kik egész a pályaudvarig elkísérték utolsó útjában a népszerű magyar dalköltőt.

Az aradi cigányzenészek is kiveszik a részüket a gyászból, amely az ő vérük, *Dankó Pista* elhalálásával a magyar földet érte. A temetésen hatalmas babérkoszorút helyeznek a koporsóra, amelynek piros fehér és kék szalagján (Aradváros színei) arany betűkkel ez a felírás olvasható:

A legnagyobb magyar népdalköltőnek — az aradi cigányzenekarok.

A koszorút az összes cigányok megbízásából holnap reggel viszik Szegedre *Gyurkovics András*, *Albert Péter* és *Nagy Károly*.

— Két udvari tanácsos. A hivatalos lap ma két új udvari tanácsos kinevezését közli; az egyik *Weiss Berthold* országgyűlési képviselő, a másik *Kohner Zsigmondé*, a pesti izraelita hitközség és a pesti Lloyd-társulat elnöke. A kitüntetést mindketten a közügy terén kifejtett érdemeikért kapták.

— *Nádai Ferenc* jubileuma. A budapesti Nemzeti Színház kiváló művésze, *Nádai Ferenc*nek holnap szurdán ülnek meg negyvenéves jubileumát annak, hogy a műintézet tagja lett. A jubileum alkalmából az országos színészegyesület is tisztelegni fog a művésznél, s koszorút nyújt át neki. Az egyesület küldöttségét *Herczeg Ferenc* alelnök vezeti, s ő nyújtja át a babérkoszorút beszéd kíséretében a jubilánsnak.

— Eső. Tegnap este nyolc óra tájban, napfényes idő után hirtelen megeredtek az ég csatornái s futónak látszó, de állandóvá lett esőt kapott az ország. A meteorológok és az időbékkák ugyan nem jósolták meg az égi áldást, e nélkül is jótékony azonban, hiszen hetek, sőt hónapok óta szorongó aggodalommal várta a gazdaközönség, a föld- és kerttulajdonosok. Az este megeredt zápor az éjszaka folyamán csendes szomergéssé változott, sőt reggel há-

rom óra tájban csillagosra kitisztult az ég. Ma délelőttre azonban ismét teljes borulat fűdte el az égbojtot s ma az egész nap folyamán esett.

— **Pénztárvizsgálat.** A város pénztári hivatalát több napon keresztül vizsgálta a törvényhatóság pénztárvizsgáló bizottsága *Institúris* Kálmán polgármester vezetése alatt. A bizottság, melynek tagjai közül *Gebhart* István, *Mayer* Miksa és *Opre* Péter dr. vettek részt a vizsgálatban, a pénztári hivatalt és annak ügykezelését teljes rendben találta.

— **Árverés egy emeletes házra.** Az aradi törvényszék árverelési termében ma a Deák Ferenc-utcai *Hirschmann*-féle egy emeletes bérház fölött tartottak árverést. Az emített bérházat néhány héttel ezelőtt *Kertész* Miksa dr. ügyvéd vette meg bírói árverésen 51,000 koronáért. Az árverés után *Mairovitz* Mór radnai kereskedő utóajánlatot adott be és ma délelőtt aztán *Mairovitz* meg is vette a bérházat 56,100 koronáért.

— **Püspöki tanácskozás.** *Vaszary* Kolos bíboros hercepprimás a katolikus püspöki kar tagjait ma délelőttre tanácskozásra hívta egybe budavári palotájába. A püspöki kar tagjai már jóval tíz óra előtt gyűltek egybe a palotába, ahol őket *Kohl* Medárd dr. püspök fogadta. Pontban 10 órakor lépett a terembe *Vaszary* Kolos bíboros hercepprimás, kit a püspöki kar tagjai mély hódolattal üdvözöltek. A hercepprimás üdvözölte az egyháznagyokat s rövid ima után megnyitotta az értekezletet. A jegyzői tisztségre *Várossy* Gyula székesfehérvári püspököt kérte föl. Tárgyalásra kerültek azok a katolikus tanügyi javaslatok, amelyek a püspöki karnak a múlt évi február 15-én és október 18-án tartott értekezletén részint bemutatattak, részint letárgyaltattak. Ezekre a javaslatokra végleges határozatot hoztak. Majd a beérkezett kérelmek és gyűjtőívek fölött határoztak.

— **Az Asztalos Sándor utcai betörők.** A tegnapi éjszakai kalandos betörés két tettesét: *Pap* Józsefet és *Lénárd* Jakabot ma reggel *Green* Nándor főkapitány fogta vallatás alá. A lépre került két betörő mindegyike töredelmesen bevallotta bűnét, sőt régebben elkövetett betöréseiken is kiadtak. Bevallották, hogy két év előtt *Gruics* Lázárné hal-téri boltját ők törtek fel s ugyanők voltak a Kossuth-utcai lisztkereskedés betörésének tettesei is. A tegnapi estői betörésben a vizsgálat eddigi adatai szerint csak ők ketten vettek részt.

— **Eljegyzés.** *Schlesinger* Izidor Kovaszincről eljegyezte *Berger* Cecília kisasszonyt, M. Dombegyházáról.

— **Bűnvádi eljárás Hoffmann Ottó ellen.** A budapesti egyetemi ifjuság legutóbbi hazafias tünteléseinek *Hoffmann* Ottó egyetemi polgár volt a leikes vezetője. Most azonban bajba került. — Mint Budapestről táviratban jelentik, az államügyészség Hoffmann Ottó ellen *felségsértés, hatóság elleni erőszakra való felbujtás és osztály elleni gyűlöletre való izgatás* címén az eljárást megindította. Hoffmann Ottó *Lengyel* Zoltán orsz. képviselőt nevezte meg védőjének.

— **A tisztok és a párbajellenes liga.** Az osztrák képviselőház mai ülésén — mint nekünk táviratozzák — *Weisersheimb* honvédelmi miniszter egy interpellációra válaszolva úgy nyilatkozott, hogy a közös hadügyminiszter rendeletét sokan félremagyarázták, mert mikor *Pitreich* lovag a tisztoknak megtiltja, hogy a párbaj ellenes ligába belépjenek, ezzel korántsem küzd a liga humanus céljai ellen.

— **Egy uri család katasztrófája.** Egy uri család tragikus elpusztulása tartja izgalomban Berivoj fogarasmegyei község lakosságát. A szerencsétlenség *Laufer* Vilmos erdész házában történt. Lauferék éppen vacsoránál ültek, a mikor a szoba közepén álló asztal fölött a függőlámpa nagy rohajjal leszakadt s a kiégett égő petroleum szétcsapódott az asztalnál ülő család főre, feleségére és három gyermekére. Az égő petroleum egy pillanat alatt lángra gyújtotta Lauferné és a három kis leány ruháját. Az er-

dész, a ki először is mellette levő nyolc éves kis leányát akarta menteni, nem vette észre, hogy az ő ruhája is ég s a kis leányról, a mint a legszaggatott ruhadarabokat szétdobta a szobában, a szőnyegek is tüzet fogtak, a mitől csakhamar olyan füst támadt, hogy Laufer maga is alig tudott kimenekülni a szobából. Ekkor már ő is lángban állott. A cselédek vizért szaladtak az udvarra, mire azonban visszatértek, az egész szoba égett. Az erdészlak a falu végén áll s így a közelben senkisésem volt, a ki segíthetett volna, a cselédek pedig észvesztetten futkostak ide s tova. Laufer, a mint égő ruháját ledobta, berohant ismét az égő szobába, hogy övéit megmentse, de a nagy füsttől elájult és összeesett. A cselédek nagysokára tudták csak eloltani a tüzet, de akkor már a *három kis gyermek teljesen összeégett.* Laufer és feleségét is eszméletlen állapotban huzzák ki a szobából. A szerencsétlenségnek gyorsan híre ment a faluban s megjelent a községi orvos is, a kinek sikerült Laufer és feleségét eszméletre téríteni, de mindkető oly súlyos sérülést szenvedett, hogy *Laufer né hajnalra, ferje pedig másnap délelőtt iszonyu kínok közt meghalt.* A hatósági szemle után az öttagu családot együtt temették el.

— **A balkáni helyzet.** Athénből táviratozzák: A görög királyi pár a Balkán válságos politikai helyzete miatt bizonytalan időre elhagyta koppenhágai útját.

— **Kossuth fiai.** *Ternovákól* írja tudósítónk: Két ismeretlen szociálista izgató járta be a múlt héten a *ternovai* járás egyes községeit. Előbb *Silingyia*, majd később *Hódos* községet látogatták meg és az ottani békés lakosságot izgató beszédekkel felhívták, hogy irjanak alá egy ívet, mely szerint a szociáldemokrata párt tagjai sorába belépnek. Az agitátorok, kiknek személyazonosságát ez ideig nem tudták kipuhatolni, Kossuth fiainak mondták magukat és a tudatlan nép körében a „*Voinca Poporului*” című izgató román lapot osztották szét. A csendőrség erősen nyomoz utánuk.

— **A tanító aranybánya.** *Besztercei* tudósítónk egy falusi román tanító nagy szerencséről ad hírt. *Leka* községben nyomoruságos 200 forintnyi évi fizetéssel tengődött a tanító, a miből bizony alig tellett kenyérre népes családjának. Egyetlen vagyona egy darabka kopár föld volt, a mely azonban nem termett gabonát. A múlt évben csillogó követ vett észre a földjén.

— **Arany!** — kiáltott föl s elrejtette a drága kincset.

Nem csalódott, földjén gazdag aranyércrétegre bukkant, a melyet már javában bányásznak. Most már havonként tízezer tonna ércet szállít a nagybányai kohónak s havonként tizenkétezer forintnyi jövedelme van. Természetesen abba hagyta a kis falusi nebulók oktatását és családjával már Nagybányán lakik egy szép villában.

— **Betörő gazdatiszt.** E hónap 6. és 7. edike közötti éjszaka ismeretlen tettesek betörték gróf *Benyovszky* Béláné solti kastélyába, ahonnan 4000 koronát és ezüstneműt loptak el. A kastélyban csak egy öreg kertész egyedül lakott, akivel könnyen eibántak a betörők. A betörést csak a körülményekkel ismerős emberek követhették el. Ezen a nyomon indult meg a nyomozás, ami sikerre vezetett. A budapesti rendőrség tegnap elfogta a betörőket, akik között egy elzüllött gazdatiszt vitte a főszerepet. Ez *Jedlicska* Béla, apottagi születésű 32 éves nős gazdatiszt, aki nem régen még egy grófi család szolgálatában állott. A társa *Wagner* Lajos budapesti születésű 23 éves faestergályos. Az ellopott holmik nagy része megkerült.

— **A katonai javaslatok ellen.** Ezerkétszáz tagu küldöttség járult ma ismét gróf *Apponyi* Albert házelnök elé, hogy a vaáli kerületbeli *Martonvásár* és *Buske* községének petícióját

a katonai javaslatok ellen átadják. *Gyapay* Pál földbirtokos vezette a küldöttséget. Gróf *Apponyi* a szokásos kijelentésekkel vette át a petíciót a delegációs teremben.

— **Meglopott vasuti pénztár.** *Pécsről* jelentik a Magyar Távirati Irodának: Bród szlavóniai állomás vasuti pénztárából az éjjel ellopták a vasutasok fizetésére előkészített 27,000 koronát, úgy hogy ma a kifizetés elmaradt. A csendőrség az egész vonalon folytatja a nyomozást az ismeretlen tettesek után.

— **Bucus a pénztől.** Szászrégenből írják: *Urbán* József szászrégeni iparos, aki életén át mintegy 30.000 koronát kuporgatott össze munkája által, nagyon nehezen vált el halála óráján a vagyontárából. Mikor érezte közeledni a halálát, arra kérte a rokonságot, hogy 30.000 koronát tevő pénzüsségét a bankból vegyék ki és mutassák meg neki, hogy még egyszer utoljára láthassa és elbucsuzhasson tőle. A rokonság természetesen teljesítették is kérését. A pénzcsomót kezei közé vette, megnézte, azután egyet vonaglott és elhagyta kincsét. Tegnap délután vitték ki hült tetemét a római katolikus temetőbe, ahol, mikor a sírgödörbe le akarták eresztetni, a sírásók kezeiből a leeresztő kötél kisiklott s a koporsó a mély gödör fenekére zuhant. A nagy esés következtében a koporsó-fedél fel pattant s a halott kiesett belőle, úgy, hogy feje és dereka teljesen összezuздott. A közönség rémülve szaladt ki a temetőből. Az összeroncsolódott holttestet ismét koporsóba helyezték és eltemették.

— **Földrengés.** Eszékről jelentik, hogy *Djakováron* ma délután három másodpercig tartó erős földrengést észleltek, mely azonban semmi kárt nem okozott.

— **Az öngyilkos temetése.** Ma délután öt órakor helyezték örök nyugalomra *Erdélyi* Józsefet, Baross Ferenc főszolgabíró inasát, ki szerelmi bánatában szíven lötte magát. A temetésen megjelent Baross főszolgabíró is. A gyászszertartást *Telescu* György gör. kel. esperes végezte.

— **Elfogott nevelőnő.** A párisi törvényszék megkeresésére a budapesti rendőrség letartóztatta *Cordiére* Lujza Mária 20 éves francia nevelőnőt *Dessewffy*-utca 48. számú lakásán. A párisi rendőrség lopással vádolja a fiatal nevelőnőt.

— **Minden pontos embernek** gondoskodni kell, hogy szép látogató jegyei legyenek. Ajánljuk e célból az „*Aradi Nyomda Részvény Társaság*” nyomdáját, hol a névjegyek legújabb betűkkel csinosan, tetszés szerinti gyorsasággal készülnek és az ára 100 darabnak csinos dobozban 2 korona.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. *Vojtek* és *Weisz*nál, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (*Szabadság-tér* 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x — Az aradi takaré- és segély-egylet** mint szövetkezet *Petőfi* utca 1. sz. az 1903 ik évben a 22 ik évtársulatot nyitotta meg. Ki egy törzsbetétre hetenként 50 fillért fizet, 6 év után 156 koronát takarít meg magának és az üzlet eredményéből is megfelelő haszonban részesül. Az egylet tagjainak olcsón hitelt nyújt. Beiratkozni lehet naponta: d. e. 9—12 ig d. u. 3—5 ig. Folyó évi február hó 9 től kezdve mindenkor délután 3—5 ig a felszámolás alatti *16 ik évtársulat egy törzsbetétéért 156 koronát és 20 korona osztalékot fizet.*

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A Tribuna sajtóperő.** Kolozsvárott ma ismét a *Tribuna* egy sajtóperét tárgyalták. A vádlottak padján a strómanként odaállított *Mohan* betűszedő foglalt helyet, a kit izgatás miatt *nyolc havi államfogházra* és 1600 korona pénzbírság lefizetésére ítélték.

§ **Írnoki kinevezés.** A nap. kir. igazságügyminiszter *Grozeszku* György *pécskai* kir. járásbírói telekkönyvi átalakító díjnyokot a margittai kir. járásbíróshoz írónokká nevezte ki.

§ **A primadonna „nővére.”** Egy szegény, rongyos budapesti cselédleánynak nagyon sok

baja van a legelső magyar emberral, a királlyal. Dóri Rózának hívják és szent a hite abban, hogy ő és Dóri Margit, az ismert fővárosi színésznő, egy anyától származnak. Hogy honnan meríti ezt a hitét, azt nem tudni, a szegény nőt senki nem támogatta még igazának kiderítésében, ellenben üldözik már esztendő óta, amért maga erejéből próbálja meglágyítani a volt anyja szívét, aki őt állítólag kitalagadta. Sokat alkalmatlankodott Dóri Róza abban a háznál, ahol Dóri Margit lakott. Azonban sem a művésznő, sem az anyja nem akarták maguk elé bocsátani a hóbortos cselédleányt, aki elkeseredésében megüzente Dóri Margitnak, hogy vitriollal fogja leönteni. Dóri Margit erre feljelentést tett Dóri Róza ellen a rendőrségnél s mikor a leány másnap ismét megjelent a vélt anyja lakása előtt, letartóztatta őt a rendőrség. A rendőrségnél Dóri Róza valóságosan őriöngeni kezdett s felségsértő kifejezéseket használt, a miért pedig már egy zben elítélték. Királysértés és közcsendháborítás miatt állt ma a büntetőtörvényszék előtt Dóri Róza. Nem is igen védekezett, csak azt hajtogatta folyton, hogy ő Dóri Margit nővére és és Dóri Judit leánya, aki őt kitaszította a világra. A tárgyaláson *Agorasztó* Péter elnökölt. A bíróság a hiszterikus nőt királysértés címén két heti fogházra ítélte.

A tüntetők pihennek.

(A zágrábi zavargás hírei.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 31.

A zágrábi diákok tüntető kedvét a mai eső lelohasztotta. Ma nem volt jelentékeny zavargás, az eső széjjelkergette a csoportosulókat.

Ugy hírlik, hogy az ifjuság holnap folytatja a tüntetést. Hogy miért és mi ellen, azzal aligha vannak tisztában. Tüntetének a magyar feliratok, tüntetnek a német feliratok ellen. Inzultálják, aki magyarul beszél, inzultálják, aki németül beszél. Tüntetnek a tanács, a rendőrség, az országos kormány ellen. Mi a tüntetés elvi alapja, azt senki a világon nem tudja. A levegőben van a tüntető-düh, a melyet veszedelmesen szítnak a háttérrel. Bizonyos csak az, hogy dr. Frank József képviselő, az ellenzék egyik vezére van ott mindenütt, ahol a tüntetők bajba keverednek.

A mai eseményekről a következő távirataink adnak hírt:

Zágráb, március 31.

A magyar királyi államvasutak új üzletvezetőségi épületén a felírás változása miatt állványokat állítottak fel, azonban olyan ügyetlenül, hogy a felírást is bedeszakálták és ez azt a benyomást kelti, mintha a felírást el akarnák távolítani. Mihelyt a bán ezt megtudta, elrendelte a deszkázás eltávolítását és egyáltalában beszüntette a változtatás végrehajtását, a míg a rend teljesen helyre nem áll.

Zágráb, március 31.

Tegnap este 7 óra után az Illicában és a Jellacsics-téren megint nagy csődület támadt, a mely a közlekedést megakasztotta. Minthogy a tömeg a rendőrség felszólítására sem akart szétoszlani, katonai karhatalom segítségével rövid idő alatt kiürítették az utcákat és a tereket. Kilenc óra után már teljesen rend volt a városban. Semmiféle kihágás nem történt.

Zágráb, március 31.

A kormány megvonta az összes egyetemi hallgatóktól az állami ösztöndíjakat, valamint a tandíjmentességet.

A tegnapi tüntetés alkalmával kilencven embert tartóztattak le.

Zágráb, március 31.

Az elfogottakat a délelőtti folyamán szabadon bocsátották. A nagy eső miatt ma nem

voltak zavargások. A vidéki diákok feljöttek Zágrábba, hol őket az egyetemi ifjak küldöttsége fogadta. A *Gambinus* vendéglőben a diákok ismerkedési estélyt tartottak. Holnapra a tüntetések folytatását várják.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

Sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1908. évi április hó 8-ik napján d. u. 4 óraker tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

1. A polgármester március havi jelentése. 2. Fejérvármegye közönségének átirata az elmebeteg elhelyezésére szükséges intézetek sürgős létesítése tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratnak hason szellemű felirattal való támogatása iránt. 3. Csanádvármegye közönségének átirata a szegényügy jogvédelme érdekében az igazságügyi kormányhoz intézett feliratnak támogatása tárgyában. 4. Pozsonyvármegye közönségének átirata a magyar nyelvnek az üzleti élet terén minél szélesebb körben való érvényesülése tekintetéből a képviselőházhoz intézett feliratnak támogatása iránt. 5. Sárosvármegye közönségének átirata a törvényhatósági utadó száza léknak egyöntetű rendezése tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratnak hason szellemű felirattal való támogatása iránt. 6. A képezhető hülyék és gyengelelműek orsz. intézete segélyző bizottságnak megkeresése adomány utalványozása iránt. 7. Neumann Etza kérvénye ösztöndíjban részesítése iránt. 8. Lukácsy Lajos törv. hatósági bizottsági tag indítványa a szalmaanyag gyárból kitóduló bűz megszüntetése tárgyában. 9. Sztankovits Milos tűzoltó parancsnok felebbezése a városi tanács határozata ellen a gyógykezelésére sajátjából fordított 640 korona 18 fillér megtérítése tárgyában. 10. A tanács jelentése a létesítendő közműhely tárgyában. 11. U. az a Maros-utca délkeleti sarkán az igazságügyi palotával szemközt lévő és városi törzsvagyont képező 190 négyszögöl terület eladása iránt tartott árverés eredményéről. 12. A polgármester előterjesztése Dömötör László középiskolai tanár által rendezett kenyér-jourok tárgyában.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, március 31.

A beállott esős idő folytán az irányzat jóval meglanyhult s a malmok nagyon tartózkodóan viselkedtek.

Elkelt mintegy 1000 métermázsa buza s mintegy 1500 métermázsa tengeri.

Mai gabona-árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7.—7.05.

Buza közép 6.80—6.85.

Tengeri 5.60—5.75.

Rozs névleges jegyzés 5.70—5.80.

Arpa névleges jegyzés 5.20—5.40.

Zab névleges jegyzés 5.40—5.50.

= Fizetésektelelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelelenségekről tesz jelentést: Leibing Adam, Klostár. — Brenner Lipót, Ujpest. — Pflug Rezső, Kézsmárk. — Singer Henrik, Zala-Sz-Balász. — Kovács László, Zilah. — Lázár Antal, Gyergyó-Szárhegy. — Mojzis Ferenc, N.-Radoschin.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Március 31. —

Magyar esztendő: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm feletti súlyban 128—9 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm feletti súlyban 138—9 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 138—9 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 137—8 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogramm feletti súlyban 138—9 fillérig, közép páronként 240—280 kilogramm súlyban 137—8 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 135—7 fillérig.

Sertésleltétel. Március 28. napján volt készlet 30,459 darab, március 29. napján felhajtott 1681 darab, március 29. napján elszállított 307 darab, március 30. napján maradt készlet 31,833 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, március 31.

Magyar aranyáradék 4%	121.45
Magyar koronajáradék 4%	99.40
Magyar arany 4 1/2%	92.75
Magyar ezüst 4 1/2%	—
Magyar kolott vasut	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar Italmegváltási kötvény	—
Sorvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	99.50

Kerpel Izsó

könyv-, papir-, zenemű-kereskedése, kölcsönkönyvtára és antiquariuma

Aradon, Andrássy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)

Mivel új üzlethelyiségem óriási méretei lehetővé tették, hogy papir és írószemű áruimat nagy mennyiségben, a legközvetlenebb gyári forrásokból szerezzem be, — nemcsak a szakmába vágó minden cikk készleten tartása által, de olcsóság és az áruk kitűnő minősége tekintetében is, valóban meglepőt nyújthatok.

Hogy az irodák szükségletének is minden irányban teljesen eleget tehessek, megszerztem

Posner Károly Sajos és fia

a főváros legelőkelőbb üzleti-könyv gyáranak teljes bizományi lerakatát, úgy, hogy mindazon irodák, melyeknek évek ho-szu során át a legjobbnak elismert Posner-féle üzleti könyveket minden alkalommal Budapestről kellett hozatniok, — ezentul nálam bármely méretű Posner-féle üzleti-könyvet, (a legnagyobbakat is) eredeti gyári árakon kaphatják, minden nyújtható előny megadása mellett.

Ugy ügyvédi, mint kereskedelmi és gyári irodák, valamint bankok és takarékpénztárak szives figyelmébe batorokodom ajánlani, hogy miután most irodai szükségleti cikkek nálam teljes választékban vannak raktáron és azokat valóban versenytárral árusítom, — évente nagy megtakarítást eszközölhetnek, ha irodai szükségletüket nálam szerzik be.

Festőminták nagy választékban, úgy eladásra, mint kölcsönzésre. Aquarell és olajfestékek a legfinomabb minőségben. Gyönyörű képek, olajfestmények, új és régi acél és rézmetszetek, divatos szep rációkban. Új és használt hangjegyek jutányos árakon. Minden zenemű-újdoncság raktáron. A nálam vásárlandó zeneművek üzletben, az ott lévő zongorán átjátszhatók.

Egyben van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy

15,000 hangjeggyel

zenemű-kölcsöntárt

nyitottam.

Havi bérlet 2 korona, vagy hangjegyenként 20 fillér. Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

Előnyös, nagyobb könyvtárvételek folytán üzletem antiquár osztályában regények, diszművek, szakmunkák, továbbá egész francia és angol könyvtárak igen jutányosan szerzethetők be. Végül a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom

60,000 kötetes

kölcsönkönyvtáramat,

a melyet ismét több száz kiváló új művel szaporítottam s a melyet az eddigi helyiségből az új üzletheiységgel kapcsolatos külön nagy terebe helyeztem át. Bejárát a kölcsönkönyvtárba az üzletben, a Fischer-palota kapuján át és a Batthyány-utca felől is.

Minden törekvésem oda irányul, hogy a m. t. közönségnek előnyöset, újat nyújtsak és szolid árak, valamint figyelmes kiszolgálás által nagybecsű bizalmát kiérdemeljem.

Szives pártfogást kér

kiváló tisztelettel:

Kerpel Izsó.

Budapesti ár- és értéktőzsze

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 31.

Délibiznis. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngö. Langha irányzat mellett 12.000 métermázsra került forgalomba, 2½—5 fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonanevek bágyadtak. Időjárás esős.

Esti tőzsze. Berlin ¼ magasabb, páris 5-el olcsóbb.

Zárás 12 órakor:

Buza áprillusra	7.33— 7.34
Buza májusra	7.31— 7.33
Buza októberre	7.34— 7.36
Rozs áprillusra	6.50— 6.51
Rozs októberre	6.35— 6.36
Zab áprillusra	5.88— 5.90
Zab októberre	—
Tengeri májusra	6.14— 6.15
Tengeri júliusra	6.19— 6.20
Repce augusztusra	11.90—12.—

Zárás 5 órakor:

Buza áprillusra	7.34— 7.35
Buza májusra	7.31— 7.33
Buza októberre	7.33— 7.34
Rozs áprillusra	6.50— 6.51
Rozs októberre	6.31— 6.32
Zab áprillusra	5.85— 5.86
Zab októberre	—
Tengeri májusra	6.14— 6.15
Tengeri júliusra	6.19— 6.20
Repce augusztusra	—

Zárás 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	690.75
Magyar hitelrészvény	749.50
Leszámlitőbank részvény	481.—
Rima-Murányi vasmű részvény	487.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	695.50
Köszvi vasút	617.—
Városi villamos vasút részvény	316.—

NAPIREND.

Április 1. Szerda. Róm. kath. naptár: Hugó. — Protestáns naptár: Hugó. — Görög-keleti naptár (március 19.): Kriszta. — A nap két 5 óra 23 perccor, nyugszik 6 óra 12 perccor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11½—12½ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1½—2½ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-museum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Esős, elvélve csapadék.

Április 1. Az aradi kereskedelmi- és iparkamara teljes ülése délután 5 órakor.

CSARNOK.

Asszonysziv.

Irtá: Szabó Ferenc.

(Folytatás.)

A szentéletű ősz pap szűk cellájában fogadott. Imaszámolyán ült a feszület alatt, kezében avult könyv, melybe szent csodatételek, bűnösöket megváltó tanítások írvák. Homloka magas és kopasz; hova a falon csüngő lámpa világa esett: nedvesen fényes. Másként mozduatlan fekete alak, mintha csak a szent szobrok közé tartozott volna. Beléptünkre csodálkozva emelte fel a fejét. De a nő sebesen rohant hozzá, térdreest s reszkető puha kezét odaszorította az ajkához.

— Atyám, szent atyám, oldozzon fel a gyűlöletes kötelék alól, a melyet Isten nevében bilincselte reám!

A szent életű ember reszketősen felemelkedett. A fényesség lecsuszott tar homlokáról az arcára, melyben kerekre nyilva rebentek a pillái. A cellában szomorú volt a csend. Őreg szubogarak ropogva öröltek a könyvespolcokon s egy-egy nehéz gondolat zuhogva esett a pap

szívébe. Mint sajnálta ezt a szegény tévelygő lelket, a ki kárhoztatással sújtja a hét szentségek egyikét. A nagy döbbenettől alig tudta elrebegni:

— Miféle meghasonlás kergette ide, hogy olyan kétségbeesett dolgokat beszél?

— Válni akarok! — mondotta a nő s fejét felemelte a keresztfán szomorkodó Krisztus urunk felé.

Ködös, szomorú időben, ha messze kint a nagyvilágban valakit kétségbeesés gyötör s enyhületért ide jön a komor boltzatok alá, néha elfojtott zokogás támad, melyre a szent képek felfigyelnek s a szűzanyák döbbenve sühogtatják meg a szüzi vállukon átfestett lilomágot.

— A szent házasság nem e földi világó: a jövő életre is szól. A kit az egyház összeköt, azt emberi erő nem oldhatja fel.

— Válnom kell minden áron, — esengett a nő, de lelke már erősen hullámzott, dobálta a bölcs önmérséklés csónakát; aztán határozottan, elszántan mondotta: — Ha az egyház nem engedi, eldobom a lelkem üdvösségét, más vallásra térek át.

— Más vallásban, a hol a házasság nem szentség, könnyen elválasztják a házasteleket. — szólt a pap összeráncolt szemöldökkel, mivel az eretnekek vallásáról beszélt; holott ez megrontója a lelki békének. Ilyenkor egy-egy szent martirja a hitnek megfordul a sirjában. Ámbár most is az egyedül üdvözítő egyházat magasztalta. — Féllesztendeje, hogy örök hűséget esküdtek . . . e szent fogadalom csak ilyen rövid életű volt?

— Félévi pokol . . . több az örökéletnél, atyám!

A nő sirt, kezével eltakarva az arcát. Künn a nagyvilágban, a hajdan édes, puha fészekben nagy dolgok történhettek, a melyek annyira elkésertették. A szelid pap nem ismerte a házasságot s így fogalma sem volt azokról a nagy zivatarokról, melyek parányi felhőből keletkezve, bokrok közé épített fészekként semmisítik meg az örököket.

— A férje bántotta kegyedet?

— O bántott. Sok-sok dolog történt, a mi megingatta alattam a földet. Zsarnok, hajlíthatatlan volt, a ki az Istentől nyert nagy erejét arra használta fel, hogy lealázzon, rabszolgaságban tartson! — A kis fali lámpa mintha vidámabban égett volna e szavakra; az öreg pap csendesen, de már nem végtelen szomorúsággal csóvalta a fejét. Néha szelidebb fény sugarak is lövelltek le a magasból. — On szent ember, nem világi férfi . . . mert ezek mind lelketlenek, mind zsarnokok . . . megért engem ugy-e? Lélek nélküli báb voltam előtte, akár egy fatájkát a gyermek kezében, a kinek ugy kellett mozognom, a mint a rángató madzag: az ő nagy ereje parancsolta.

— Isten azért adta az erőt, hozzá a foltogató észet, hogy vezesse, kormányozza a gyenge asszonyt! — Hiába nézte volt a nő Krisztus urunkat, hogy ebből a kopasz, komoly fejből távolítsa el a férfiak szürke elfogultságát, mégis így beszélt a pap. — Avagy talán bűnös dolgokra kényszerítette önt az erejével.

Az asszony lázasan, gyorsan, kipirult arc cal adta vissza a szót:

— Oh nem. Mit gondol? Mint férfi, talpig karakter . . . De magalázott, a mikor éreztette lépten nyomon a hatalmát.

— És mit kívánt ön, minő akaratát szerette volna, hogy érvényesüljön?

— Azt . . . hát azt . . . — A nő megállt, mintha visszafojtott indulatai egyszerre szakították volna át a gátiat. Habozott. Kissé bán-

totta, hogy e különös pillanatban magasztalnia kellett az urát. Az öreg pap szeme kérdőn, tudakolva, szinte vidáman röpöködt rajta. — Nem akartam én semmi világmegrendítő dolgot, csak azt kívántam, hogy az én szavam is megfelelő nehezként essék a serpenyőbe . . . hogy annyi legyen a családban, mint ő.

Mintha nyitott könyvben olvasott volna, tisztán látott a pap. A konok asszonyfejécskébe valaha merész gondolatok, délibábos képzelődések lepődtek. Jobbágyi aázattal bókoló lovakokat látott, a kik mindenféle matematikai tudományt meghazudtoló leleményességgel fáradoztak azon, hogy a legrejtettebb gondolatát is kitalálják. Bánhidi pedig okos, erős ember, a kinek összes földi érdeke megköveteli, hogy rombadöntse az asszony szines, mesés, hazug világát. A nagy zivataroknak hitt ártatlan felhők innen támadtak.

— Es Bánhidi még se mérlegelte önnek a szavát, hogy igaz, okos, súlyos-e? Csak egyszerűen eldobta zsarnoki féltékenységből?

— Így volt. Nehéz probléma az élet, egész embert kíván! Azt mondta. Hát én nem vagyok egész ember? En tán a rombolás lelke vagyok? kérdeztem. Kacagott a szemrehányásomra. — Asszony vagy, édes vagy, gyönyörűség vagy! Oda értette: az isteni lélekből, a küzdő erőből nem jutott neked . . . Az ilyen nyájaskodás megalázás, bűn.

(Vége következik.)

Vasúti közlekedés.

— Érvényes 1908. évi október hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 6.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 6.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.31
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.12
Személyvonat este 9.35	Szm. v. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.39
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.06
Radnára délután 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.36
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 6.39
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczról szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Nemzeti színház.

Béret 169. sz.

Páratlan.

Szerdán, 1908. évi április hó 1-én:

A kikapós férjek.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irtá Wilkens és Justinus eszméje után: Dr. Radó Károly.

SZEMÉLYEK:

Szikszai Piroka, neje	Csiky László.	Fenyvessy Vasváry Klára Csigaházi B.	Ternyei L.
Bozókai Ernő	Gazdi A.	Erzsike Szilassy J.	Szilassy J.
Funták Mártha, neje	Gózon Béla.	Csiz, karnagy	Polgár S.
Moravcsék Kati, neje	Marházi M.	Kuczora Marosi	Füredi J.
	Gőz Aranka.	Jóska legény	Szabó József.
	Sarkadi A.		Németh J.
	Pajor Agnes.		

Kezdete este 7 óra fél órakor.

Magyar gyártmány.

Feltűnést kelt

Magyar gyártmány.

a „Turul“ czipők olcsósága.

Férfi czipő
erős bőrből
2 fnt 50 kr.

Férfi lüzós
erős bőrből
2 fnt 80 kr.

Női czipő
tartós
2 fnt 25 kr.

Női lüzós
tartós
2 fnt 80 kr.

Női gombos
tartós
3 forint

Gyermek-
czipők
1 fttől kezdve

TURUL CZIPŐGYÁR RAKTÁRA,

Aradon, Andrassy-tér 4. Nádorszálloda.

Zálogcéduákat,
tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR
órás és ékszerész
ARAD, TEMPLOM-UTCZA
Minorita-palota.
Alkalmi vételek folytán legol-
csóbb bevásárlási forrás!
Arad legnagyobb
óra és ékszer-raktára
TELEFON 438

4250—1902. tkvi szám.

Árverési hirdetés kivonat.
Az új aradi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Murareszku Illie és Áv rameszku Perszida végrehajthatók, Tanaczkó Maxa főnlaki lakos végrehajtást szenvedő elleni 29 korona költség és járuléka iránti végrehajtási ügyében az új-aradi kir. járásbíró területén lévő és a főnlaki 443. sz. tjkvben A. I. 8. sorsz. alatt felvett 445/a. hrzi 417. öisz. házra és beltelekre az árverést 885 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1903. évi április hó 9 ik napján délelőtt 10 órakor Főnlakon, a községbáznál meg tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoz-
nak az ingatlan becsárának 10%-át,
vagyis 88 kor. 50 fillért kész
pénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz.
42. §-ában jelezett árfolyammal
számított és az 1881. évi novem-
ber 1-én 3333. sz. a. kelt igaz-
ságügyminiszteri rendelet 8. §-ában
kijelölt óvadékképes értékpapirban
a kiküldött kezéhez letenni, avagy
az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a ér-
telmében a bánatpénznek a bíró-
ságnál előleges elhelyezéséről ki-
állított szabályszerű elismervényt
át szolgáltatni.

Kelt Új-Arad, 1902. évi de-
cember hó 31-én.
Az új aradi kir. bíróság, mint
telekkönyvi hatóság.

Csáklány,
kir. járásbíró.

T. Cz.
Van szerencsem nagyságod b. tudomására adni, hogy egy a mai kor
minden igényeinek megfelelően berendezett

női divat- és confekció-termet
nyitottam.
Több évi működésem külföldön, nevezetesen Párisban, ugyszintén Bu-
dapestben, azon biztosítékot nyújtja, hogy kitünő divatu szabás és izléses
munka által nagyrabecsült vevőimnek teljes meglezedeését kiérdemeljem.
Minden e szakmába vágó legújabb és legdivatosabb angol és fran-
czia ruhákat, valamint confekciókat jutányos árban, a legizlésesebb ki-
vitelben és a legrövidebb idő alatt készítek.
Kérem engem b. rendelésével megfizetni, vagyok
kiváló tisztelettel

Madlle Carolin
női divatterme
Arad, Vörösmarty-utca 1., I. emelet.

Nincs többé hajhullás!
nincs korpásodás!!

A Dr. Kaposy tanár-féle **Hajelixir** az egyedül álló legjobb
fejcosmeticum.
A fejbőr tisztítására, különösen pedig a korpaképződés, az ál-
tala okozott fejbőrviszketegség és hajhullás megakadályozására
kiváló készítmény. Egy üveg egy pár hónapra elegendő, aral frt.

Biztos hatású, fagyás elleni szer a HAJÓS-féle
Fagybalsam.
Egy párszori ecsetelés után meglepő eredmény érhető el.
Megakadályozza a felhólyagzást és kisebesedést, azonnal megszün-
teti a fagyás által keletkezett viszketést. Egy üvegnek ára 35 kr.

Ezrekre menő hálaíráttal elismert egyetlen és kitünő hatású
tyukszemirtó-szer
a Hajós-féle
ANAGALLIN.
Tyukszem, szemölcs és mindenféle bőrkeményedést biztosan és
gyökeresen eltávolít. **Ára egy üvegnek 70 fillér.**
Dus raktára az összes létező kötszereknek. Watták, polyák gázek
síb a legolcsóbb árakban! Angol és francia illatszerek nagy rak-
tára. 1 Deka (10 gramm) finom parfüm 25 kr.

A fenti szerek kaphatók 126
Hajós Árpád
gyógyszertárában
Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Ha jó,
tartós és olcsó divatos cipőt akar,
az csakis
Czernóczky Mihály
úri és női cipész üzletében
legolcsóbban szerezhetők be.
Saját készítményű **czipő-külön-
legességek** raktáron tartatnak,
esetleg mérték után készíttetnek.
Kossuth-utca 66. sz.
Fióküzlet: 141
Boros Béni-tér 2. szám. (Kneffel-ház).

Nyolcz napi próbaidőre
küldök bárhova saját veszélyemre
nemes valódi harczi
éneklő kanári madarat,
amelyek a legkülömbözőbb hangon éne-
kelnek a 5, 7, 9, és 12 márka, tuczatja
48, 60, 72 és 84 márka. Tenyésztésre al-
kalmos nőstényeket a 1 márka, tuczatja
10 márka.
Jótállás mellett, utánvétellel küldve. Még
nem felelőket kicserélem, esetleg az ösz-
szegyet visszaadom. A legszolidabb kiszol-
gálásról számtalan elismerő levél áll ren-
delkezésre, amelyeket kívánatra ingyen
és bérmentve küldöm. Bárkinek meg van
engedve, hogy engem meglátogasson és
személyesen győződhessen meg madaraim
éneklő képességéről.

Wilh. Kaye,
Spezialvegelversandthaus, 100
Thale i. Harz.
NB. Mindenkinek, ki kanári madara-
kat tenyészteni akar, kiválóan ajánlom
Wilh. Kaye Thale i. Harz cégét, mint amely
legjobb tenyészmadarakat szállítja. Kiseb-
ker, tanító, Calenewska, Felső-Szilézia.

Kalhofert János
mű-lakatos, vízvezeték-berendező és
gépjavító műhely
Aradon, Széchenyi-utca 5. sz.

Etvállal minden e szakmába
vágó munkák elkészítését, u. m.:
épületvasalások,
vízvezeték berendezéseket,
gépjavításokat, légszeszmotorok
és gazdasági gépek, valamint
varrógépek javítását.
Vidéki megrendelések lelkiismeret-
esen, olcsón és pontosan eszkö-
zöztetnek. 289

Pártoljuk a hazai ipart!
Mélyen tisztelt háziasszony!
Ha padlóját vagy konyhabutorait festetni szándéko-
zik, úgy kegyeskedjen egy kísérletet tenni

MAKLÁRY LINOLEUM
padlózománczával, mely ugysis mint tisztán hazai gyárt-
mány, de kiváltképen jó tulajdonságainál és olcsóságánál fogva
megérdemli a pártolást; **Maklárý „LINOLEUM“ padló-
zománcza** teljesen szagtalan, rögtön szárad, tűkérshaságu felüle-
tet ad és mosható.
Kapható világos és sötétsárga, továbbá mahagoni barna
szinben, 1 kigrmos bádogdobozokban 75 kr-ért egyedül

Braun N. A.
festékraktáraiban ARADON!
Boros Béni-tér 6. és Forray-utca 7. szám alatt.
Postai megbízások azonnal teljesíttetnek, városi rendeléseket tele-
fonon kérem és házhöz küldöm. — Helyi és megyei telefon 387.
Kérjünk saját érdekünkben „Maklárý-féle Linoleumot“, a
melynek minden doboza Maklárý Gyula cégnyomásával és családi
címerével ellátott csomagolásban van. 555

THIERRY'S BALSAAM
Miért szenved ön? ha biztos kiltása van a gyógyulására
minden még oly régi seib is meggyógyul
és mentve lesz minden fájdalmas mü-
tétől, ha
Thierry Adolf egyedül valódi
CENTIFOLIA KENŐCSÖT
használja kiváló hatással sebek gyógyulására és fájdalmak enyhítésére fe-
lülmulhatatlan. A valódi Centifolia szappan alkalmazható: mellfájás ellen
gyermekágyasoknál, a tejáradat csökkenésénél, mellkeményedésnél,
csuszos állapotoknál, nyílt sebeknél, dagadt lábaknál és csontszu ellen
vágás, szúrás, lösebek és tüéseknél, gonyedékes sebek, Carbunkulus és,
minden égési sebek ellen. Fagyos testrészeknél, fekvés által előidézett
sebeknél, betegknél, gyermeksebeknél stb.

THIERRY A. gyógyszerész balsam és centifolia kenőcse.
Ezen két gyógyszerükben utóldérhetetlen szer nincs kitéve meg-
romlásnak hanem ellenkezőleg, minél régebbek, annál értékesebbek
és hatásosabbak, ugyszintén nem szentelnek sem a fagyól, sem a for-
roságtól, miért is minden időben alkalmazhatók. Csaknem mindig ered-
ményt és segítséget hoznak, mindenestre azonban, hogy nem szabad
hamisítványokhoz, vagy értéke és hatástalan ugynevezett pomazerekhez
nyúlni, mely csak czéltalan pénzkiadás, hanem tartásuk magunkat ezen
két régióta bevált, olcsó, megbízható s a mellett teljesen ártalmatlan,
világhírű szerekhez, melyeket, minden háznál készletben kellene tartani.
Ahol nem kapható a valódiság miadon ismertetőjeleivel, rendeljék
egyszerűen direkt a következő czímen:
THIERRY (A.) gyógyszerész védangyal-gyógyszertára Pragerada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.
Budapesti főraktár: **Török J.** gyógyszerészében, Király-utca. Zágrábban **Mittebach S.** gyógy-
szertárában és Bécsben **Brády C.** gyógyszerésznél. 2714/III.

APRÓ HIRDETÉSEK.**Megvételre kerestetik**

egy már használt, de jó karban levő pénzeszekrény. Cím a kiadó hivatalban. 802

Ki egyéves önkéntes

akar lenni a nincsen meg a kellő iskolai képzettsége, az erre képesítő vizsgára a biztos siker reményében előkészítem. A címet megmondja a kiadóhivatal. 796

Ladics Pál

szobafestő és mázoló

Wesselényi-utca 47. sz.

Ajánlja magát a n. é. építő vállalkozóknak, valamint a nagyközönségnek minden e szakmába vágó munkáknak a legjobb kivitelben való elkészítésére

a legolcsóbb árak mellett.

Lakásoknak féregmentessé tételét is elvállalja. 263

Terény Jenő

vegyeskereskedése a tóhár csillaghoz

Arad, Boros Béni-tér 22. sz.

Ajánlja jól felszerelt raktárát fűszer-, gyarmat-, liszt- és rövid-árakból. 189

Olcsó árak és pontos kiszolgálás.

Szeifert János

szobrász

Aradon, Magyar-utca 29. szám.

Ajánlkozik mindennemű

képfaragó munka

stilszerű kivitelére, úgymint: bútor-, épület- és templomfaragványokra, továbbá a szobrászszakmába vágó munkákra; folytonos választékú képmunkát tartok raktáron, melyet a legolcsóbb árban számítok.

Tervrajzokat ingyen készítek. 188

Uhereczki Géza

kárpitós és diszitó

Aradon, Vörösmarty-utca 3. sz.

Elvállalok mindennemű kárpitós és diszitó munkákat a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, u. m. biliárd-asztal behuzását jutányos árak, pontos és gyors kivitelben, úgy helyben, mint vidéken.

Javításokat olcsó eszközök. 602

HOLLEITER FERENCZ

uri és egyenruha készítő

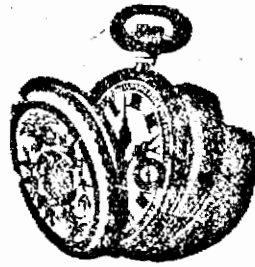
Arad, Boros Béni-tér 29.

Ajánlja magát a n. é. helybeli és vidéki közönségnek minden uri és egyenruhának a legjobb divat és előírás szerint a legjobb anyagból való elkészítésére, jutányos árak, pontos és gyors kivitelben. Ugyiszintén javítások, átalakítások jutányosan elfogadtatnak. A n. é. közönség pártfogását kérem

185

illő tisztelettel

Holleiter Ferencz.



Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Deák Ferencz utca 10. szám és Lázár Vilmos utca sarkán

Órás-üzletet

nyitottam, ahol órajavítások szakszerűen, pontosan, jótállás mellett eszközöltetnek.

Legjobb minőségű zseb-, fali és ébresztő-órák, pontosan szabályozva három évi jótállás mellett adtnak el.

Kiváló tisztelettel.

Örményi Gyula

órák

139

MÁLY ALBERT

kalapos mester

Aradon, Boros Béni-tér 8. szám.

Elfogad férfi és női posztó és szalmakalap-festést, tisztítást és átalakításokat, a legújabb divat szerint. 152

Czylinder vasalásokat,

átalakításokat jutányos ár mellett teljesít.

Vidéki megrendelések is elfogadtatnak.

Csinosan kidolgozott

rózsakarókat

valamint 5' és 7' hosszú

szőlőkarókat

ajánl

Munk H. és Fiai

gőzfűrészes és faurugyár

Maros-Szlatinán. 697

A m. kir. államvasutak gépgyára

aradmegyei kerületi képviselősege

ajánl ez idejére új rendszerű és a hazai viszonyoknak legjobban megfelelő 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

gőzcsepplőkészleteket

rendkívül kedvező lefizetés mellett. — Régi gépek cserébe vétetnek. Mindennemű kérdézősködések

Timár Ede,

máv. gépgyára ker. képviselőségének czimzendők.

Budapest, VI. Csengery utca 62. B. sz. 744

(Közvetítők díjaztatnak.)

Feltűnő újdonság!**DELICE**

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szívhát.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHUVELY.**PAGLIANO-SYRUP vértisztító- és edző-szer**

1838-ik év óta biztos sikerrel használatban.

Készítője: PAGLIANO GIROLAMO egyetemi tanár Florenz, „via Pandolfini“ (Olaszország.)

Szátkülső főraktár: Brachetti gyógyszerár Ala. (Dél-Tirol.)

798

Aradi nyomda részvenytársaság könyvnyomdája.

Gebhart J. és Fia

Aradon, Andrássy-tér 16.

Karlsbadi és schönfeldi porcelán árak raktára.

Étkező készlet 6 személyre 26 darabból, sima fazon, arany szegegylyel 7 frt

Ugyanaz diszes szecsesz-szilós vagy rococo fazonban, élénk mintázattal 9 frt

Tea készlet, diszes kivitelben, rococo vagy szecsesz-szilós fazonban, 6 személyre 15 darabból 3.80 frt

Kávés készlet, ugyanily kiállításban 3.60 frt

Fayencze és porcellán mosdókészletek.

Mosdókészlet 36 cm. lavoírral, több színben festett vagy aranyozott mintával, nyitott tárgyakkal 4.50 frt

Ugyanaz, csak 40 cm. lavoírral 7 frt

Ugyanaz, csak 42 cm. lavoírral, egyszínben festett diszes mintával, nyitott tárgyakkal 5.50 frt

Ugyanaz, csak több színben festett és aranyozott mintával 8 frt

Ugyanaz, csak 44 cm. lavoírral, egyszínben festett mintával, csukott tárgyakkal 7 frt

Ugyanaz, festett diszes többszínű mintázattal, arany nélkül 8 frt

Minden porcellán és fayencze tárgy utáná rendelhető.

Dessert készletek:

1 diszes állvánnyal, 6 tányérral, 18 cmtr. 1.20, 1.50, 2 és 2.50 frt

Diszes üvegtál nikkelezett talpazaton 1.50

Diszes többszínű üvegtál china ezüst talpazaton 3 forinttól feljebb.

Disz és aradi látképekkel diszitett emlékpoharak felnőttek, gyermekek és utazók részére legdiszesebb kivitelben 25, 30 és 35 krajczárért.

Továbbá ajánlhatunk mint egyedül használható evőeszközök: alpaccakészleteinket. Chinaezüst készletek gyöngye ezüst felületük miatt nem ajánlhatók.

Alpaccá és alpaccaezüst evőeszközzeinkről képes árjegyzéket bárki-nek készséggel küldünk. 801

Vidéki megrendelések pontosan és azonnal teljesítetnek.

TELEFON SZÁM 219.

Husvétra

mindenki új ruhát szeretne olcsón.

REINER S. SÁNDOR nagy áruháza
Arad, Hunyadi- (Fekete kutya) utca 2. szám

Budapesten és Bécsben oly bámulatos olcsó árban vásárolt szöveteket, kézműárakat, valamint csipkéket, szalagokat és más diszítéceket, hogy már pár koronával is mindenki kielégítheti legkedvesebb öhaját.

359

APRÓ HIRDETÉSEK.

Ki egyéves önkéntes

akar lenni s nincsen meg a kellő iskolai képzettsége, az erre képesítő vizsgára a biztos siker reményében előkészítem. A címet megmondja a kiadóhivatal 796

Egy használt

billiárdasztal megvételre kerestek. Cím a kiadóhivatalban. 803

Szép magas növésű

leánder és gránát bokrok olcsó áron eladók, Orczy-utca 6. szám alatt. 804

Egy jó karban levő

zongora eladó. Magyar utca 20. a. szám alatt. 805

Villanyos házi csengő bevezetést,

Villanyos házi csengő javítást,

Villanyos csengő évi jókarban tartást,

Házi telephon

szereletét szakszerűen és jutányosan készít

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és varrogép raktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.

Gyomorbetegeknek!

Mindazoknak, kik megbűlés vagy a gyomor túlterhelése nehezen emészthető, nagyon meleg, vagy nagyon hideg ételek aránytalan életmod által gyomorbetegségben, u. m.

gyomorhurut, gyomorgöres, gyomorlégzés, nehéz emésztés vagy elnyálkásodásban

szenvednek, egy házi szer ajánlatuk, melynek kitűnő hatása már évek óta kipróbálva van. És ez a

HUBERT ULLRICH-féle gyökér bor.

E gyökérbort kitűnő, gyógyképesnek ellasmert gyökérből, jó borral van készítve, erősíti és élénkíti az ember emésztési szervezetét, a gyökérbort elhárítja az emésztési zavarokat és elősegíti az új egészséges vér képzését.

A gyökérbort kellő időben használva, a gyomorbajt már csirában elfojtja. Nem szabadna tehát annak használatával késni. Észleletek, mint **fejfájás, felbűfögés, gyomorégés, felfuvalkodás, rosszullét hányással**, melyek **űdült gyomorbajoknál** mindig gyakrabban lépnek föl, számtalanszor már néhányszor 1 vas után megszűnik.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei mint **szélesség, álmatlanság**, valamint vértörődés a máj, lép és vegeriszervezetben (**hämörholdal betegség**) a gyökérbort által gyorsan eltávolítatik. A gyökérbort megszűnteti az **étvágytalanságot** és könnyű székeles által eltávolítja a gyomor és belekben felszaporodott idegen anyagokat.

Sovány, sápadt arczzsint, vérhiányt, erőtlenséget, legtöbbnyire rossz emésztés, csekély vérképzés és a máj beteges állapota okozza. **Étvágytalanságnál, ideges hágyadságnál és kedélyeltompultságnál**, valamint gyakori fejfájás, álmatlan éjjeliek következtében sok ember lassan elpusztul. **Gyökérbort a gyomort étvágytalanságnál friss erőt ad.** — Gyökérbort gerjeszti az étvágyat elősegíti az emésztést és táplálkozást, gyorsítja az anyagcserét és vérképzést, megnyugtatja a feleslegzett idegeket és új életkedvet ad. Számos elismerő és hálalrat bizonyítja ezt. — **Gyökérbort kapható üvegekben á 1.30 és 1.20 — a gyógyszerárakban Arad, Kis-Szt-Miklós, Glogováz, Ó-Pécska, Német Szt-Péter, Székesút, Varjas, Monostor, Vinga, Orczifalva, Fibi, Guttenbrunn, Mária-Radna, Lippa, Kovaszinoz, Világos, Agris, Ternova, Tauoz, Nádas, Pankota, Zaránd, Komlós, Ó-Szt-Anna, Új-Szt-Anna, Kurtios, Simánd, Szt-Márton, Máosa, Kevermes, Kunágota, Tornyó, Battonya, Szemlak, Perjámos, Sándorháza, Pészak, Knez, Billed, Bogaras, N.-Jéosa, Gyortyámos, Kis-Beoskerék, Új-Bessenye, Szt-András, Gyarmata, Temes-Rékás, Topoloveoz, Józseffalva, Belinoz, Lugos, Kizdia, Buttyin, Bokszeg, Boros-Jenő, Csermő, Kis-Jenő, Siki, Székudvar, Elek, Kétegyháza, Gyula, Új-Klyós, Apáca, Megyes-Bodzás, Mező-Kovácsaháza, Tót-Komlós, Orosháza, Mezőhegyes, Pityaros, Csánád-Palota, Nagylak, Egres, Szerb-Szt-Péter, Hatzfeld, Lovrin, Nagy-Kikinda, Szakálháza, Mehala, Békés-Ceaba, Temesvár stb., valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországnak és az összes ausztria-magyarországi városok gyógyszerárakban.**

FÖLDES KELEMEN és **HAJÓS ÁRPÁD** urak gyógyszerárak Aradon, 3 és több utca-eredőit áron Ausztria-Magyarországnak bármely helyére küldenek gyökérbortainkat üvegekben.

Óvakodjunk utánzatoktól! 1888

Kérjünk határozottan

HUBERT ULLRICH-FÉLE GYÓGYFÜBORT.

Váradi János

Órás, Arad Hunyady ez előtt Fekete kutya-utca (a Hunyady kávéházzal szemben.)

Elad, vesz és szakszerűen javít mindenféle órákat, végez e szakmába vágó műveleteket pontosan 2 évi jótállás mellett.

Raktáron tartok mindennemű aranypeműt, veszek tört aranyat és ezüstöt. 261

Brassay Testvérek

Aradon, Forray-utca.

A tavaszi évadra a legszebb párisi és bécsi fűző-szövetek megérkeztek, kérjük a t. hölgyközönséget becses megrendeléseikkel szerencsételtetni, ugyszintén kész fűzők divatos alakban legolcsóbb árakban kaphatók. 400

Zálogczédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLUM-UTCA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 73

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

Uj üzlet!!!

HEGEDÜS GYULA

Uj üzlet!!!

kefe-, ecset-, meszelő- és pipere-áru különlegességek kereskedése Aradon, Andrassy-tér 15. (Herman-palota.)

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy helyben, Andrassy-tér 15. sz. alatt. a Herman palotában

kefe-, ecset-, meszelő- és pipere-áru üzletet .

nyitottam, hol állandóan raktáron tartok ruha-, haj- és fogkefe különlegességeket, mindennemű háztartási-, ipari, gazdasági- és fényüzési-kefeket, meszelőket és minden e szakmába vágó cikkekkel, ugyszintén mindenféle tisztító szereket, szarvasbőröket, szivacsokat, bel- és külföldi pipere-árakat, illatszereket, mosdó szappanokat, fog-porokat, fogpasztákat, szájjvizet, hölgyporokat, fésűket, stb. stb.

E téren szerzett szakismereteim és elsőrendű üzleti összeköttetésem képessé tesznek arra, hogy igentisztelt vevőim legkényesebb igényeit is mindig a legjobb gyártmányu iparcikkkel és szolid árak által elégíthessem ki.

Főtörökvésem lesz a nagyérdemű közönség bizalmát kiérdemelni. Magamat szives pártfogásába ajánlva, maradtam

kiváló tisztelettel:

Hegedüs Gyula.

Arad, Szabadság-tér.

<p>Czipők Férfiaknak.</p>	<p>P O R T E R</p>	<p>Czipők Férfiaknak.</p>
<p>Czipők Gyermekeknek.</p>	<p>A legnagyobb Czipő-Raktár!</p>	<p>Czipők Gyermekeknek.</p>
<p>Czipők Hölgyeknek.</p>		<p>Czipők Hölgyeknek.</p>
<p>Czipők Férfiaknak.</p>		<p>Tavaszi és Husvétii Ujdonságok!</p>
<p>Czipők Gyermekeknek.</p>	<p>P O R T E R</p>	<p>Czipők Gyermekeknek.</p>
<p>Czipők Hölgyeknek.</p>		<p>Czipők Hölgyeknek.</p>

Arad, Szabadság-tér.